

**COLLÈGE
DES
PROCUREURS GÉNÉRAUX**

**COLLEGE
VAN
PROCUREURS-GENERAAL**

Bruxelles, le 7 novembre 2008

Brussel, 7 november 2008

**CIRCULAIRE N° COL 9/2008 DU
COLLÈGE DES PROCUREURS
GÉNÉRAUX PRÈS LES COURS
D'APPEL**

**OMZENDBRIEF NR. COL 9/2008
VAN HET COLLEGE VAN
PROCUREURS-GENERAAL BIJ DE
HOVEN VAN BEROEP**

Monsieur le Procureur général,
Monsieur le Procureur fédéral,
Monsieur/Madame le Procureur du Roi,
Monsieur/Madame l'Auditeur du Travail,

Mijnheer de Procureur-generaal,
Mijnheer de Federale Procureur,
Mijnheer/Mevrouw de Procureur des Konings,
Mijnheer/Mevrouw de Arbeidsauditeur,

**OBJET : CIRCULAIRE COMMUNE DU MINISTRE DE LA
JUSTICE ET DU COLLEGE DES PROCUREURS
GENERAUX CONCERNANT LE MAGISTRAT DE
LIAISON.**

**BETREFT: GEMEENSCHAPPELIJKE OMZENDBRIEF
VAN DE MINISTER VAN JUSTITIE EN HET COLLEGE
VAN PROCUREURS-GENERAAL INZAKE DE
VERBINDINGSMAGISTRAAT.**

INTRODUCTION

Désignations d'un magistrat de liaison belge au Maroc et d'un magistrat de liaison marocain en Belgique

A la demande du Ministre de la Justice du Maroc, il a été décidé de désigner un premier magistrat de liaison. Cette demande s'est vue concrétisée dans les conclusions de la réunion intergouvernementale belge et marocaine tenue à Marrakech le 19 mars 2007.

Par arrêté ministériel du 28 mars 2007, en application de l'article 324 du Code judiciaire, Daniel BERNARD, procureur fédéral sortant, a été désigné pour être adjoint à l'ambassade de Belgique à Rabat et y exercer les fonctions de magistrat de liaison à partir du 1er avril 2007, pour une période de deux ans, renouvelable une fois.

Cette désignation est d'ailleurs conforme aux recommandations du Conseil Consultatif des Procureurs Européens qui encourage l'échange de magistrats de liaison entre les Etats.

Cette innovation, de caractère expérimental, sera évaluée à l'issue de la deuxième année par le Collège des procureurs généraux, et pourrait donner lieu à la désignation d'autres magistrats de liaison.

Par réciprocité, le Ministre de la Justice du Maroc a désigné, à partir du 1er février 2008, Mme Jamila SEDKI, juge auprès du tribunal de première instance de Rabat, en qualité de magistrat de liaison à Bruxelles.

INLEIDING

Aanwijzing van een Belgische verbindingsmagistraat in Marokko en van een Marokkaanse verbindingsmagistraat in België

Op vraag van de Marokkaanse minister van Justitie werd beslist een eerste verbindingsmagistraat aan te wijzen. Deze aanvraag werd geconcretiseerd in de conclusies van de Belgisch-Marokkaanse intergouvernementele vergadering die op 19 maart 2007 te Marrakech werd georganiseerd.

Bij ministerieel besluit van 28 maart 2007 en met toepassing van artikel 324 van het Gerechtelijk Wetboek werd Daniel BERNARD, uittredend federaal procureur, toegewezen aan de Belgische ambassade te Rabat om er met ingang van 1 april 2007 het ambt van verbindingsmagistraat te vervullen, en dit voor een periode van twee jaar die éénmaal kan worden verlengd.

Deze aanwijzing is overigens in overeenstemming met de aanbevelingen van de 'Consultative Council of European Prosecutors' die de uitwisseling van verbindingsmagistraten tussen de Staten aanmoedigt.

Het College van Procureurs-generaal zal deze experimentele innovatie evalueren op het einde van het tweede jaar en desgevallend zullen nadien ook andere verbindingsmagistraten kunnen worden aangewezen.

Bij wijze van wederkerigheid heeft de Marokkaanse minister van Justitie met ingang van 1 februari 2008 mevrouw Jamila SEDKI, rechter bij de rechtbank van eerste aanleg te Rabat, aangewezen als verbindingsmagistraat met zetel te Brussel.

Objet de la circulaire

La présente circulaire a pour objet de définir la mission du magistrat de liaison belge au Maroc et ses relations avec le chef de poste et les autorités belges. Elle ne concerne pas la mission du magistrat de liaison marocain en Belgique. La présente circulaire apporte cependant des précisions à propos des cas où des demandes de renseignements peuvent être adressées par les autorités judiciaires belges à ce magistrat (points 3.2.2.B et 3.2.3, infra).

La présente circulaire a également pour objet d'informer les autorités judiciaires des possibilités offertes par la fonction du magistrat de liaison.

Elles sont invitées à faire largement usage de ce nouvel outil de coopération internationale et d'informer régulièrement le procureur général de Gand, chargé du portefeuille de la coopération internationale et le procureur général de Bruxelles, chargé du portefeuille des enlèvements internationaux d'enfants, de leurs initiatives et des résultats qui auront été obtenus.

Cette information de la part des autorités judiciaires est importante pour aider à définir le champ d'application de la mission et à évaluer son fonctionnement.

En phase de lancement de cette première expérience, il est opportun que le chef de corps suive personnellement ce mode de travail pour organiser une approche uniforme dans son parquet.

Une circulaire ultérieure traitera des postes qui seront éventuellement

Doelstelling van de omzendbrief

De doelstelling van deze omzendbrief bestaat erin de opdracht van de Belgische verbindingsmagistraat in Marokko te definiëren, evenals zijn relaties met het posthoofd en de Belgische overheden. De omzendbrief heeft daarentegen geen betrekking op de opdracht van de Marokkaanse verbindingsmagistraat in België. Niettemin biedt deze omzendbrief enkele verduidelijkingen inzake gevallen waarin vragen tot inlichting door de Belgische gerechtelijke overheden aan deze magistraat kunnen worden gericht (punten 3.2.2. B en 3.2.3. infra).

Een andere doelstelling van de omzendbrief bestaat erin de gerechtelijke overheden in te lichten over de mogelijkheden die worden geboden door het ambt van de verbindingsmagistraat.

De gerechtelijke overheden worden uitgenodigd om een zo ruim mogelijk gebruik te maken van dit nieuwe instrument van internationale samenwerking en om de procureur-generaal te Gent, portefeuillehouder inzake internationale samenwerking, en de procureur-generaal te Brussel, portefeuillehouder op gebied van internationale kinderontvoeringen, op regelmatige basis in te lichten over hun initiatieven en de resultaten die hiervan het gevolg zijn.

Deze informatie vanwege de gerechtelijke overheden is van belang met het oog op de definitie van het toepassingsgebied van de opdracht en de evaluatie van de werking van de verbindingsmagistraat.

Aangezien deze eerste ervaring zich nog in de opstartfase bevindt, is het aangewezen dat de korpschef persoonlijk deze werkmethode zou opvolgen teneinde een eenvormige aanpak binnen zijn parket te bewerkstelligen.

Een toekomstige omzendbrief zal de posten behandelen die eventueel zullen

ouverts, du statut et du mode de sélection des futurs magistrats de liaison belges.

geopend worden, evenals het statuut en de manier waarop de toekomstige Belgische verbindingsmagistraten zullen worden geselecteerd.

Textes de référence :

1. Protocole d'accord entre le Ministre des Affaires Etrangères et de la Coopération et le Ministre de la Justice concernant les modalités et le placement de magistrats de liaison belges dans les postes diplomatiques et consulaires belges, signé le 8 juin 2007 (**annexe 1**).

Referentieteksten:

1. Protocolakkoord tussen de minister van Buitenlandse Zaken en Ontwikkelingssamenwerking en de minister van Justitie betreffende de modaliteiten en de plaatsing van Belgische verbindingsmagistraten in de Belgische diplomatieke en consulaire posten, dat op 8 juni 2007 werd ondertekend (**bijlage 1**).

2. Lettre de mission du 26 juillet 2007 adressée par le Ministre de la Justice au magistrat de liaison (non jointe en annexe).

2. Opdrachtbrief van 26 juli 2007 die door de minister van Justitie aan de verbindingsmagistraat werd gericht (niet gevoegd als bijlage).

1. LE CADRE DE LA MISSION

1. KADER VAN DE OPDRACHT

1.1. Les objectifs de la mission

1.1. Doelstellingen van de opdracht

Favoriser et faciliter la coopération judiciaire et juridique entre la Belgique et le pays d'affectation et d'accréditation.

De gerechtelijke en juridische samenwerking bevorderen tussen België en het land van toewijzing en accreditatie.

1.2. La qualité du magistrat de liaison :

1.2. De hoedanigheid van verbindingsmagistraat:

Le magistrat de liaison appartient à l'ordre judiciaire. Il reste soumis au statut et à la position juridique fixés par le code judiciaire.

De verbindingsmagistraat maakt deel uit van de rechterlijke orde en blijft onderworpen aan het statuut en de rechtspositie die door het Gerechtelijk Wetboek worden vastgelegd.

Il est détaché par le Ministre de la Justice pour remplir une mission d'intérêt général à l'étranger.

Hij wordt gedetacheerd door de minister van Justitie om een opdracht van algemeen belang in het buitenland te vervullen.

Le magistrat de liaison représente, lors de l'exécution de ses missions, selon le cas le Ministre de la Justice ou l'autorité judiciaire belge compétente.

In het kader van de uitoefening van zijn opdrachten vertegenwoordigt de verbindingsmagistraat, naargelang van het geval, ofwel de minister van Justitie, ofwel de bevoegde Belgische gerechtelijke overheid.

Le service public fédéral Justice met à la disposition du magistrat de liaison les moyens nécessaires à l'exercice de sa fonction.

De Federale Overheidsdienst Justitie stelt alle middelen die noodzakelijk zijn voor de uitoefening van zijn ambt ter beschikking van de

A cet égard, le service de contact du magistrat de liaison est la Direction Générale de l'Organisation Judiciaire.

verbindingmagistraat.

Het Directoraat-generaal Rechterlijke Organisatie is in dit opzicht de contactdienst van de verbindingmagistraat.

1.3. Le cadre diplomatique

Le magistrat de liaison est adjoint à un poste diplomatique. Il est responsable de l'exécution de ses tâches et exerce l'autorité fonctionnelle sur le personnel qui lui est éventuellement attaché.

1.3. Diplomatiek kader

De verbindingmagistraat wordt toegewezen aan een diplomatieke post. Hij is verantwoordelijk voor de uitvoering van zijn taken en oefent het functioneel gezag uit over het personeel dat hem eventueel toegekend wordt.

En ce qui concerne l'installation du magistrat de liaison dans le pays d'accueil, il est renvoyé au protocole entre le Ministre des Affaires Etrangères et de la Coopération et le Ministre de la Justice joint en annexe.

Inzake de huisvesting van de verbindingmagistraat in het land van ontvangst kan worden verwezen naar het protocol tussen de minister van Buitenlandse Zaken en Ontwikkelingssamenwerking en de minister van Justitie, dat als bijlage bij deze omzendbrief werd gevoegd.

2. LES MISSIONS DU MAGISTRAT DE LIAISON

2. OPDRACHTEN VAN DE VERBINDINGSMAGISTRAAT

2.1. Domaine d'activités

Le domaine d'activités du magistrat de liaison couvre tous les aspects de la justice civile et pénale pour lesquels le Ministre de la Justice est compétent en vertu du cadre normatif belge.

2.1. Activiteitsdomein

Het activiteitsdomein van de verbindingmagistraat omvat alle aspecten van zowel het burgerlijk als het strafrecht waarvoor de minister van Justitie krachtens het Belgisch normatief kader bevoegd is.

2.2. Missions

Le magistrat de liaison a une double fonction :

1) conseiller le chef de poste dans la dimension judiciaire des relations avec les autorités du pays d'accueil ;

2) promouvoir toutes les formes de coopération judiciaire, en matière civile et en matière pénale, entre la Belgique et le pays d'affectation et d'accréditation.

2.2. Opdrachten

De verbindingmagistraat vervult een dubbele opdracht:

1) het posthoofd adviseren inzake de gerechtelijke aspecten van de relaties met de overheden van het land van ontvangst;

2) alle vormen van burgerlijke en strafrechtelijke justitiële samenwerking bevorderen tussen België en het land van toewijzing en accreditering.

En cette qualité, le magistrat de liaison :

In die hoedanigheid dient de verbindingmagistraat :

- Favorise et accélère toutes les formes de coopération judiciaire civile et pénale entre la Belgique et le pays d'affectation et d'accréditation.
- alle vormen van burgerlijke en strafrechtelijke justitiële samenwerking aan te moedigen en te versnellen tussen België en het land van toewijzing en accreditatie.

A cet effet,

- Il établit des contacts directs avec les services compétents et avec les autorités judiciaires du pays d'affectation et d'accréditation.
- Il peut jouer le rôle d'intermédiaire entre ces autorités et les autorités judiciaires et les autorités centrales belges compétentes.
- Il organise, en liaison avec les autorités judiciaires et les services concernés, les réunions bilatérales nécessaires au bon fonctionnement des relations judiciaires entre les deux pays.

Hier toe:

- stelt hij rechtstreekse contacten in met de bevoegde diensten en de gerechtelijke overheden van het land van toewijzing en accreditatie.
- kan hij als tussenpersoon fungeren tussen deze overheden, de gerechtelijke overheden en de bevoegde centrale Belgische overheden.
- organiseert hij, in samenwerking met de betrokken gerechtelijke overheden en diensten, alle bilaterale vergaderingen die noodzakelijk zijn voor een optimaal functioneren van de gerechtelijke relaties tussen beide landen.

- Contribue au bon suivi des relations avec le pays d'affectation et d'accréditation, notamment en ce qui concerne les activités des organisations internationales dont la Belgique et/ou l'autre pays sont membres.
- bij te dragen tot de efficiënte opvolging van de relaties met het land van toewijzing en accreditatie, meer bepaald inzake de activiteiten van de internationale organisaties waarvan België en/of het andere land lid zijn.
- Contribue, en vue de favoriser la connaissance mutuelle des systèmes juridiques respectifs et des bases de données juridiques des Etats respectifs, à l'échange d'informations juridiques et de données statistiques
- bij te dragen tot de uitwisseling van juridische informatie en statistische gegevens, teneinde de wederzijdse kennis van de juridische systemen en databanken van de respectievelijke Staten te bevorderen.
- Favorise, à la demande du Ministre de la Justice, les relations entre les professions juridiques propres à chacun des Etats.
- op vraag van de minister van Justitie, de relaties te bevorderen tussen de juridische beroepen die eigen zijn aan elk van beide Staten.

3. REGLES DE FONCTIONNEMENT

3.1. Relations avec le responsable du poste diplomatique.

Le magistrat de liaison agit sous l'autorité diplomatique du chef de poste tant à l'intérieur qu'à l'extérieur du poste

3. FUNCTIONERINGSREGELS

3.1. Relaties met de verantwoordelijke van de diplomatieke post.

Zowel binnen als buiten de diplomatieke of consulaire post treedt de verbindingsmagistraat op onder het

diplomatique ou consulaire. Il doit tenir compte des règles et usages diplomatiques dans son comportement individuel et professionnel.

Il inscrit son action dans la politique générale menée par le poste à l'égard du pays d'accueil

Afin de permettre au chef de poste de diriger son poste et d'y coordonner les activités, le magistrat de liaison l'informe régulièrement de ses activités en respectant l'obligation de secret des dossiers judiciaires et la discrétion professionnelle inhérentes à son statut.

Toute déclaration publique de la part du magistrat de liaison, en particulier à l'égard de la presse, requiert l'avis préalable du service de contact du SPF Justice qui communiquera son avis au service de contact du SPF Affaires Etrangères.

La décision finale appartient au chef de poste diplomatique ou consulaire.

3.2. Relations avec les autorités judiciaires belges et les autorités centrales belges d'entraide judiciaire en matière civile et pénale

3.2.1. Observations générales

Le magistrat de liaison ne peut se substituer aux autorités centrales de coopération internationale en matière pénale et civile du SPF Justice ou aux autorités judiciaires.

Le magistrat de liaison transmet systématiquement et sans délai, selon le cas, aux autorités judiciaires compétentes ou aux autorités centrales de coopération internationale compétentes toutes les informations qui les concernent.

La désignation d'un magistrat de liaison est sans effet sur les règles formelles

diplomatieke gezag van het posthoofd. Zijn individueel en professioneel gedrag dient rekening te houden met de diplomatieke regels en gebruiken.

Zijn optreden kadert in het algemene beleid van de post t.a.v. het ontvangstland.

Teneinde het posthoofd in de mogelijkheid te stellen zijn post te leiden en er de activiteiten van te coördineren, licht de verbindingsmagistraat hem regelmatig in over zijn activiteiten waarbij hij de verplichting naleeft van het geheim van de gerechtelijke dossiers en de professionele discretie die beide inherent zijn aan zijn statuut.

Voor elke publieke uitspraak door de verbindingsmagistraat, in het bijzonder t.a.v. de pers, is het voorafgaandelijke advies van de contactdienst van de FOD Justitie nodig die dit advies aan de contactdienst van de FOD Buitenlandse Zaken zal bezorgen.

De eindbeslissing behoort tot de bevoegdheid van het hoofd van de diplomatieke of consulaire post.

3.2. Relaties met de Belgische gerechtelijke overheden en de Belgische centrale overheden bevoegd voor rechtshulp in burgerlijke en strafzaken

3.2.1. Algemene beschouwingen

De verbindingsmagistraat mag zich niet in de plaats stellen van de centrale overheden voor internationale samenwerking in burgerlijke en strafzaken van de FOD Justitie noch van de gerechtelijke overheden.

De verbindingsmagistraat bezorgt systematisch en onverwijld, naargelang van het geval, alle informatie aan de bevoegde gerechtelijke overheden of de bevoegde centrale overheden voor internationale samenwerking, wanneer deze informatie op deze instanties betrekking heeft.

De aanwijzing van een verbindingsmagistraat heeft geen

procédant des instruments internationaux, des législations nationales et des dispositions d'exécution formelles. Ces règles doivent toujours être respectées, dans le cas p. ex. des extraditions, des commissions rogatoires internationales pénales ou civiles, de l'exécution des décisions judiciaires, etc..

gevolgen voor de formele regels die het gevolg zijn van internationale instrumenten, nationale wetgevingen en formele uitvoeringsbesluiten. Deze regels dienen steeds te worden nageleefd, bijvoorbeeld ingeval van uitleveringen, internationale rogatoire opdrachten in strafzaken of burgerlijke zaken, de tenuitvoerlegging van gerechtelijke beslissingen, enz...

Il faut donc comprendre son rôle comme celui d'une personne de contact, chargée de faciliter les rapports, la communication et la transmission des pièces ; d'éclaircir leur portée, de mettre en évidence des urgences et de recueillir et diffuser les informations, renseignements et réponses demandés par les autorités du pays d'accueil et/ou du pays d'envoi.

Hij dient dus de rol van contactpersoon te vervullen en zo de relaties, de mededeling en de overdracht van stukken te vergemakkelijken, de draagwijdte ervan te verduidelijken, de hoogdringendheid ervan te beklemtonen en alle informatie, inlichtingen en antwoorden te verzamelen die worden gevraagd door de overheden van het ontvangstland en/of het land dat hem uitgestuurd heeft.

Le magistrat du parquet ou du siège en charge du dossier décide de l'opportunité de faire appel au magistrat de liaison et apprécie l'étendue de sa demande.

De parket- of zetelmagistraat die voor het dossier instaat, beslist of het al dan niet opportuun is een beroep te doen op de verbindingsmagistraat en beoordeelt de draagwijdte van zijn verzoek.

Le Ministre de la Justice et les autorités judiciaires peuvent solliciter le magistrat de liaison belge ou le magistrat de liaison marocain sur des questions générales en relation avec le pays d'accueil.

De minister van Justitie en de gerechtelijke overheden kunnen de Belgische of de Marokkaanse verbindingsmagistraat raadplegen over algemene aangelegenheden die verband houden met het ontvangstland.

Les autorités judiciaires correspondent avec le magistrat de liaison, sur papier libre et sans procédure particulière. Ils doivent veiller à ce que cette correspondance ne génère aucune cause de nullité ou vice de procédure. Ils veillent, dans le mode de communication utilisé, à préserver le contenu du dossier de toute divulgation à des personnes non autorisées.

De gerechtelijke overheden corresponderen op ongezegeld papier en zonder bijzondere procedure met de verbindingsmagistraat. De gerechtelijke overheden dienen erop toe te zien dat deze briefwisseling geen aanleiding kan geven tot nietigheden of procedurefouten. Wat de wijze van verzending ervan betreft, dienen zij er eveneens op toe te zien dat de inhoud van het dossier niet aan niet-bevoegden wordt onthuld.

Si l'affaire le justifie, ils peuvent demander de faire appel à la valise diplomatique dans les conditions applicables aux documents d'extradition.

Indien de zaak het rechtvaardigt, kunnen zij vragen dat een beroep wordt gedaan op de diplomatieke koffer, onder de voorwaarden die van toepassing zijn op de documenten inzake uitlevering.

3.2.2. Pour ce qui concerne la coopération internationale en matière pénale :

A l'instar des relations de travail des magistrats de liaison français et espagnol au Maroc avec leurs homologues marocains en France et en Espagne, le magistrat de liaison belge au Maroc facilite et suit, en règle générale, l'exécution des commissions rogatoires belges en matière pénale adressées au Maroc. Il serait souhaitable que le magistrat de liaison marocain en Belgique le fasse à l'égard des commissions rogatoires marocaines en matière pénale adressées à la Belgique.

Aucune pièce ou demande d'entraide en matière pénale ne sera dès lors, sauf dérogation (absence du magistrat de liaison belge, par exemple) adressée directement au magistrat de liaison marocain en Belgique.

Au vu des compétences du procureur fédéral en matière de coopération pénale internationale, le magistrat de liaison lui fait parvenir un relevé actualisé de toutes les commissions rogatoires internationales en matière pénale dont il assure le suivi.

Le procureur fédéral informe le magistrat de liaison de celles à destination ou en provenance du Maroc, dont il est saisi.

A. Commissions rogatoires belges adressées aux autorités judiciaires du Maroc

Afin de faciliter son intervention éventuelle et lui permettre d'avoir une vue globale sur les demandes d'entraide judiciaire en matière pénale adressées au Maroc, une copie de toute commission rogatoire internationale en matière pénale adressée aux autorités

3.2.2. Inzake de internationale samenwerking in strafzaken:

Naar het voorbeeld van de professionele relaties tussen de Franse en Spaanse verbindingsmagistraten te Marokko met hun Marokkaanse ambtgenoten in Frankrijk en Spanje zorgt de Belgische verbindingsmagistraat in Marokko algemeen gezien voor de vergemakkelijking en de opvolging van de tenuitvoerlegging van Belgische rogatoire opdrachten in strafzaken die aan Marokko worden gericht. Het zou wenselijk zijn dat de Marokkaanse verbindingsmagistraat in België hetzelfde zou doen in het kader van Marokkaanse rogatoire opdrachten in strafzaken die aan België worden gericht.

Derhalve zal geen enkel stuk of geen enkel verzoek tot rechtshulp in strafzaken, behoudens afwijking (wanneer de Belgische verbindingsmagistraat bijvoorbeeld afwezig is), rechtstreeks aan de Marokkaanse verbindingsmagistraat in België worden gericht.

Rekening houdend met de bevoegdheden van de federale procureur op gebied van internationale samenwerking in strafzaken, bezorgt de verbindingsmagistraat hem een geactualiseerd overzicht van alle internationale rogatoire opdrachten in strafzaken die hij opvolgt.

De federale procureur licht de verbindingsmagistraat in over de hem voorgelegde rogatoire opdrachten die afkomstig zijn van of bestemd zijn voor Marokko.

A. Belgische rogatoire opdrachten die aan de Marokkaanse gerechtelijke overheden worden gericht

Teneinde zijn eventuele tussenkomst te vergemakkelijken en hem de mogelijkheid te bieden een algemeen zicht te krijgen op de verzoeken tot rechtshulp in strafzaken die aan Marokko worden gericht, bezorgt de verzoekende Belgische gerechtelijke overheid

judiciaires du Maroc sera d'office transmise, par fax ou par courrier, au magistrat de liaison par l'autorité judiciaire belge requérante.

Procédure d'urgence de l'article 14.2 de la Convention entre la Belgique et le Maroc relative à l'entraide judiciaire du 7 juillet 1997 (Convention jointe en **annexe 2**).

Lorsqu'une demande d'entraide judiciaire en matière pénale doit être adressée en urgence aux autorités judiciaires marocaines (notamment lorsque des détenus sont en cause) l'article 14.2 de la Convention rappelée ci-dessus dispose que « *en cas d'urgence, les commissions rogatoires pourront être adressées directement par les autorités judiciaires de la Partie requérante aux autorités judiciaires de la Partie requise* ».

La détermination du Procureur Général du Roi compétent pour l'exécution de la commission rogatoire internationale n'étant pas aisée, les magistrats du parquet et les juges d'instruction peuvent adresser directement leur commission rogatoire internationale au magistrat de liaison belge au Maroc, par fax, d'abord, par service d'expédition (genre DHL) ensuite. (voir les coordonnées du bureau du magistrat de liaison en fin de la présente circulaire).

La copie de la commission rogatoire, l'original ensuite, est transmis sans délai au service compétent du Ministère de la Justice du Maroc au sein duquel le magistrat de liaison a son bureau, et, s'il échet, directement au Procureur Général du Roi compétent.

Lorsque son intervention est demandée dans le cadre de la procédure d'urgence, il y a lieu d'aviser le magistrat de liaison (par mail ou par téléphone) avant de lui adresser les pièces.

ambtshalve, per fax of per brief, aan de verbindingsmagistraat een kopie van elke internationale rogatoire opdracht in strafzaken die aan de gerechtelijke overheden van Marokko wordt gericht.

Spoedprocedure van artikel 14.2 van de Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en het Koninkrijk Marokko betreffende wederzijdse rechtshulp in strafzaken van 7 juli 1997 (Overeenkomst gevoegd als **bijlage 2**).

Wanneer een verzoek tot rechtshulp in strafzaken met hoogdringendheid dient te worden gericht aan de Marokkaanse gerechtelijke overheden (met name wanneer er gedetineerden bij betrokken zijn), stelt artikel 14.2 van deze Overeenkomst: “*In spoedeisende gevallen kunnen de bedoelde rogatoire opdrachten rechtstreeks door de rechterlijke autoriteiten van de verzoekende Partij worden gericht tot de rechterlijke autoriteiten van de aangezochte Partij.*”

Aangezien het niet eenvoudig is uit te maken welke procureur-generaal des konings precies bevoegd is voor de tenuitvoerlegging van de internationale rogatoire opdracht, kunnen de parketmagistraten en de onderzoeksrechters hun internationale rogatoire opdracht rechtstreeks aan de Belgische verbindingsmagistraat in Marokko bezorgen, in eerste instantie per fax, en in tweede instantie via een koeriersdienst [(bijvoorbeeld DHL) – zie de gegevens van het kantoor van de verbindingsmagistraat aan het eind van deze omzendbrief].

Kopie van de rogatoire opdracht, en vervolgens het origineel, worden onverwijld bezorgd aan de bevoegde dienst van het Marokkaanse ministerie van Justitie waar de verbindingsmagistraat zijn kantoor heeft en, indien noodzakelijk, rechtstreeks aan de bevoegde procureur-generaal des konings.

Wanneer om zijn optreden wordt verzocht in het raam van de spoedprocedure, is het aangewezen de verbindings-

magistraat hierover (via e-mail of telefonisch) in te lichten vooraleer hem de stukken worden bezorgd.

L'urgence doit réellement se justifier lorsqu'il est fait application de la procédure de l'article 14.2 de la Convention d'entraide précitée.

De hoogdringendheid dient absoluut te worden gerechtvaardigd wanneer een beroep wordt gedaan op de procedure van artikel 14.2 van voornoemde rechtshulpovereenkomst.

B. Commissions rogatoires marocaines adressées aux autorités judiciaires belges

B. Marokkaanse rogatoire opdrachten gericht aan de Belgische gerechtelijke overheden

Lorsqu'il est saisi de l'exécution d'une demande d'entraide judiciaire émanant des autorités judiciaires marocaines, le magistrat du parquet ou le juge d'instruction peut, si nécessaire, solliciter l'obtention de renseignements complémentaires auprès :

Wanneer de parketmagistraat of onderzoeksrechter gevraagd wordt een verzoek tot rechtshulp afkomstig van de Marokkaanse gerechtelijke overheden uit te voeren, kan hij, indien nodig, bijkomende inlichtingen vragen bij:

1. du magistrat de liaison marocain en poste à Bruxelles
2. du magistrat de liaison belge en poste à Rabat (en cas d'absence du premier)

1. de te Brussel aangestelde Marokkaanse verbindingsmagistraat
2. de te Rabat aangestelde Belgische verbindingsmagistraat (indien eerstgenoemde afwezig is)

C. Demandes d'extradition et de transfèrement de détenus

C. Verzoeken tot uitlevering en overbrenging van gedetineerden

Il peut être fait appel au magistrat de liaison belge au Maroc pour qu'il assure le suivi et s'informe de l'état d'avancement des procédures d'extradition et de transfèrement.

De Belgische verbindingsmagistraat in Marokko kan worden verzocht om toe te zien op de opvolging van en inlichtingen in te winnen over de vooruitgang van de procedures tot uitlevering en overbrenging.

(Conventions jointes en **annexes 3 et 4**).

(Overeenkomsten gevoegd als **bijlagen 3 en 4**).

3.2.3. Pour ce qui concerne la coopération internationale en matière civile

3.2.3. Inzake de internationale samenwerking in burgerlijke zaken

A. La Convention entre le Royaume de Belgique et le Royaume du Maroc relative à l'entraide judiciaire en matière civile, commerciale et administrative et dans le domaine de l'information juridique du 30 avril 1981 (annexe 5).

A. Overeenkomst van 30 april 1981 tussen het Koninkrijk België en het Koninkrijk Marokko betreffende de wederzijdse rechtshulp in burgerlijke zaken, handelszaken en bestuurszaken, alsmede inzake juridische informatie (bijlage 5).

Cette Convention prévoit plusieurs catégories de demandes :

Deze Overeenkomst voorziet verschillende categorieën van verzoeken:

- communication des actes judiciaires et extrajudiciaires, - commissions rogatoires - exequatur des décisions portant condamnation aux frais et dépens - assistance judiciaire - transmissions en matière d'actes d'état civil - informations juridiques	- mededeling van gerechtelijke en buitengerechtelijke akten, - ambtelijke opdrachten, - uitvoerbaarverklaring van veroordelingen tot de kosten van het geding, - rechtsbijstand, - overmakingen inzake akten van de burgerlijke stand, - juridische informatie.

A la différence de la coopération judiciaire en matière pénale avec le Maroc, la Convention prévoit la transmission des demandes énumérées ci-dessus directement entre les Ministères de la Justice.

In tegenstelling tot de rechtshulp in strafzaken met Marokko voorziet deze Overeenkomst dat de respectievelijke Ministeries van Justitie de hierboven opgesomde verzoeken rechtstreeks aan elkaar bezorgen.

Lorsqu' une de ces demandes reste sans réponse, il peut être fait appel au magistrat de liaison belge au Maroc pour qu'il puisse s'informer sur l'état de l'exécution et tenter d'accélérer le traitement de la demande.

Wanneer één van deze verzoeken onbeantwoord blijft, kan een beroep worden gedaan op de Belgische verbindingsmagistraat in Marokko zodanig dat hij zich kan vergewissen van de stand van de uitvoering ervan en vervolgens kan proberen de behandeling van het verzoek te versnellen.

En ce qui concerne les demandes d'informations juridiques, notamment sur la législation marocaine, il peut également être fait appel au magistrat de liaison marocain en poste à Bruxelles.

Wat de verzoeken tot het ontvangen van gerechtelijke informatie betreft, en meer in het bijzonder informatie inzake de Marokkaanse wetgeving, kan eveneens een beroep worden gedaan op de te Brussel aangestelde Marokkaanse verbindingsmagistraat.

B. Le Protocole d'accord du 29 avril 1981 instituant une Commission consultative belgo-marocaine en matière civile (annexe 6).

B. Het protocolakkoord van 29 april 1981 tot oprichting van een Belgisch-Marokkaanse Adviescommissie in burgerlijke zaken (bijlage 6).

Le rôle des magistrats de liaison dans le cadre des dossiers individuels d'enlèvements internationaux d'enfants doit encore être précisé, mais dès à présent la partie belge et la partie marocaine se sont accordées sur la participation des deux magistrats de liaison aux entretiens avec les personnes qui en formulent la demande. Ils y ont un rôle d'information en ce qui concerne les règles relatives au droit applicable et aux procédures judiciaires. Ce point fera l'objet ultérieurement d'un complément à la présente circulaire.

De rol van de verbindingsmagistraten in individuele dossiers van internationale kinderontvoeringen dient nog te worden verduidelijkt, maar zowel België als Marokko hebben ermee ingestemd dat voortaan de twee verbindingsmagistraten zouden deelnemen aan de gesprekken met de personen die hierom zouden verzoeken. Zij dienen hierbij informatie te verstrekken omtrent de ter zake toepasselijke rechtsregels en gerechtelijke procedures. Deze aangelegenheid zal later nog het voorwerp uitmaken van een addendum aan deze omzendbrief.

3.3. Relations avec le représentant de la police fédérale (officier de liaison)

S'agissant d'une première expérience qui n'a encore pu être confrontée à une pratique suffisante, ce point fera ultérieurement l'objet d'un complément à la présente circulaire.

3.3. Relaties met de vertegenwoordiger van de Federale Politie (verbindingsofficier)

Aangezien het een eerste ervaring betreft die nog niet voldoende aan de praktijk kon worden getoetst, zal deze aangelegenheid het voorwerp uitmaken van een addendum aan deze omzendbrief.

4. PAYS D'ACCREDITATION

4. LAND VAN ACCREDITATIE

4.1. Affectation et accréditations complémentaires

Le magistrat de liaison peut, à la demande du SPF Justice et moyennant l'accord du SPF Affaires Etrangères, être accrédité également pour d'autres pays que celui de son affectation.

Pour la procédure, il est renvoyé au protocole entre le Ministre des Affaires Etrangères et de la Coopération et le Ministre de la Justice joint en annexe.

4.1. Bijkomende aanwijzingen en accreditaties

Op vraag van de FOD Justitie en mits het akkoord van de FOD Buitenlandse Zaken kan de verbindingsmagistraat eveneens worden geaccrediteerd voor andere landen dan dat van zijn aanwijzing.

Wat de procedure hiervoor betreft, kan worden verwezen naar het protocol dat werd afgesloten tussen de minister van Buitenlandse Zaken en Ontwikkelingssamenwerking en de minister van Justitie, dat als bijlage bij deze omzendbrief werd gevoegd.

4.2. Activités en dehors du pays d'affectation

Indépendamment de son affectation, le magistrat de liaison peut être chargé, dans des cas spécifiques, par le Ministre de la Justice, sur proposition du Collège des Procureurs généraux, de missions dans un pays limitrophe à son pays d'accueil, pour autant que la situation politique et les relations bilatérales le permettent.

En cas de nécessité, les autorités judiciaires belges peuvent adresser une demande en ce sens au Procureur général de Gand en charge de la coopération internationale ou au procureur général de Bruxelles, chargé du portefeuille des enlèvements internationaux d'enfants.

4.2. Activiteiten buiten de grenzen van het land van toewijzing

Ongeacht zijn aanwijzing kan de verbindingsmagistraat door de minister van Justitie en op voorstel van het College van Procureurs-generaal in specifieke gevallen worden belast met opdrachten in een land dat grenst aan zijn ontvangstland, voorzover de politieke situatie en de bilaterale relaties dit toelaten.

Indien noodzakelijk kunnen de Belgische gerechtelijke overheden een verzoek in deze zin richten aan de procureur-generaal te Gent, portefeuillehouder inzake internationale samenwerking, of aan de procureur-generaal te Brussel, portefeuillehouder op gebied van internationale kinderontvoeringen.

4.3. Utilisation commune du magistrat de liaison

Lorsque la réglementation internationale européenne ou bilatérale le prévoit, le magistrat de liaison peut représenter un autre Etat membre de l'Union européenne ou exécuter des tâches pour un autre Ministère de la Justice de l'Union européenne.

Pour la procédure, il est renvoyé au protocole entre le Ministre des Affaires Etrangères et de la Coopération et le Ministre de la Justice, joint en annexe.

4.3. Gemeenschappelijke aanwending van de verbindingsmagistraat

Wanneer de internationale Europese of bilaterale reglementering dit voorziet, kan de verbindingsmagistraat een andere Lidstaat van de Europese Unie vertegenwoordigen of taken vervullen ten behoeve van een ander Ministerie van Justitie van de Europese Unie.

Wat de procedure hiervoor betreft, kan worden verwezen naar het protocol dat werd afgesloten tussen de minister van Buitenlandse Zaken en Ontwikkelingssamenwerking en de minister van Justitie, dat als bijlage bij deze omzendbrief werd gevoegd.

5. GUIDE PRATIQUE ET RAPPORT D'ACTIVITES

Le magistrat de liaison est chargé d'élaborer un guide pratique reprenant toutes les informations utiles concernant le pays où il est accrédité, plus spécialement l'organisation judiciaire, la législation et les conventions applicables avec la Belgique, les pratiques et les spécificités en matière de coopération judiciaire internationale, tant en matière civile que pénale.

Le magistrat de liaison adresse annuellement un rapport d'activités au Ministre de la Justice, au Collège des procureurs généraux et au procureur fédéral.

5. PRAKTISCHE GIDS EN ACTIVITEITENVERSLAG

De verbindingsmagistraat dient een praktische gids op te stellen met alle nuttige informatie over het land waar hij is geaccrediteerd, en meer in het bijzonder over de gerechtelijke organisatie, de wetgeving en de overeenkomsten die met België van toepassing zijn, de gangbare werkmethoden en de specifieke kenmerken van de internationale gerechtelijke samenwerking, zowel op burgerlijk als op strafrechtelijk vlak.

De verbindingsmagistraat stelt jaarlijks een activiteitenverslag op t.b.v. de minister van Justitie, het College van Procureurs-generaal en de federale procureur.

6. CONTACTS

6.1. Coordonnées du magistrat de liaison belge au Maroc

Daniel BERNARD
Magistrat de liaison belge au Maroc

GSM: 0032 485 531 855 (belge) ou 00212 661 23 57 19 (marocain)

Adresse e-mail :
bernard@justice.gov.ma

6. CONTACTEN

6.1. Gegevens van de Belgische verbindingsmagistraat in Marokko

Daniel BERNARD
Belgisch verbindingsmagistraat in Marokko

GSM: 0032 485 531 855 (België) of 00212 661 23 57 19 (Marokko)

E-mailadres:
bernard@justice.gov.ma

Adresse postale :

Ambassade de Belgique
Avenue de Marrakech, 6
10 000 Rabat, MAROC

Postadres:

Belgische ambassade
Avenue de Marrakech, 6
10 000 Rabat, MAROKKO

Bureau au Ministère de la Justice du Maroc (direction de la Coopération)

tél. : 00212 (0) 537 20 70 25
fax : 00212 (0) 537 20 70 55

Kantoor bij het Marokkaanse Ministerie van Justitie ('Direction de la Coopération')

tel.: 00212 (0) 537 20 70 25
fax: 00212 (0) 537 20 70 55

Secrétariat du magistrat de liaison à l'ambassade de Belgique à Rabat :

Madame Malahin OURIAGLI
tél. : 00212 (0) 537 76 09 69
fax : 00212 (0) 537 76 09 59
adresse e-mail : malibema@gmail.com

Secretariaat van de verbindingsmagistraat op de Belgische ambassade te Rabat:

Mevrouw Malahin OURIAGLI
tel.: 00212 (0) 537 76 09 69
fax: 00212 (0) 537 76 09 59
E-mailadres: malibema@gmail.com

Le magistrat de liaison informe les autorités centrales pénale et civile du SPF Justice et le secrétariat international du parquet fédéral de ses absences prolongées du Maroc (mission hors du Maroc, vacances annuelles, ...) et de sa présence en Belgique.

De verbindingsmagistraat licht de centrale strafrechtelijke en burgerlijke overheden van de FOD Justitie en het internationaal secretariaat van het Federaal Parket in wanneer hij gedurende langere tijd niet in Marokko aanwezig is (opdracht buiten Marokko, jaarlijkse vakantie,...) evenals over zijn aanwezigheid in België.

6.2. Coordonnées du magistrat de liaison marocain en Belgique

Madame Jamila SEDKI
Magistrat de liaison marocain en Belgique

6.2. Gegevens van de Marokkaanse verbindingsmagistraat in België

Mevrouw Jamila SEDKI
Marokkaans verbindingsmagistraat in België

Bureau au Service Public Fédéral Justice: (dir. gén. de l'organisation judiciaire)

tél : 02 542 67 21
fax : 02 542 70 58

Kantoor bij de Federale Overheidsdienst Justitie: (Directoraat-generaal Rechterlijke Organisatie)

tel: 02 542 67 21
fax: 02 542 70 58

adresse e-mail :
jamila.sedqi@just.fgov.be

E-mailadres:
jamila.sedqi@just.fgov.be

7. DISPOSITIONS FINALES

Toute difficulté apparaissant dans l'application de la présente circulaire doit être signalée au procureur général de Gand.

7. SLOTBESCHOUWINGEN

Elke moeilijkheid die zich zou stellen in het kader van de toepassing van deze omzendbrief dient aan de procureur-generaal te Gent te worden gemeld.

Bruxelles, le 7 novembre 2008

Brussel, 7 november 2008.

Le Vice-Premier Ministre et Ministre de la Justice et
des Réformes institutionnelles,

Vice-Eerste Minister en Minister van Justitie en
Institutionele Hervormingen,

Jo VANDEURZEN

Le procureur général près la cour d'appel à Mons,
Président du Collège des procureurs généraux,

De procureur-generaal bij het hof van beroep te
Bergen, voorzitter van het College van Procureurs-
generaal,

Claude MICHAUX

Le procureur général près la cour d'appel à Gand,

De procureur-generaal bij het hof van beroep te
Gent,

Frank SCHINS

Le procureur général près la cour d'appel à Liège,

De procureur-generaal bij het hof van beroep te
Luik,

Cédric VISART de BOCARMÉ

Le procureur général près la cour d'appel à Anvers,

De procureur-generaal bij het hof van beroep te
Antwerpen,

Yves LIÉGEOIS

Le procureur général près la cour d'appel à
Bruxelles,

De procureur-generaal bij het hof van beroep te
Brussel,

Marc de le COURT

**Protocole d'accord du 8 juin 2007
entre le Ministre des Affaires étrangères et le Ministre de la Justice
concernant les modalités et le placement de magistrats de liaison belges dans les postes diplomatiques et
consulaires belges**

Considérant que les services publics fédéraux peuvent détacher des représentants faisant partie des missions diplomatiques et consulaires de la Belgique et qu'il est nécessaire de régler la question de leur présence dans ces missions, le Ministre des Affaires étrangères et le Ministre de la Justice ont convenu ce qui suit:

Article 1er - Description des tâches et services de contact

Le magistrat de liaison est un magistrat de l'ordre judiciaire détaché par le Ministre de la Justice pour remplir une mission d'intérêt général à l'étranger sur la base de l'article 324 ou 327 du Code judiciaire.

Outre sa tâche de conseiller du chef de poste, le magistrat de liaison est chargé de promouvoir toutes les formes de coopération judiciaire en matière civile et en matière pénale entre la Belgique et le pays d'accréditation.

Il est désigné dans les deux services publics fédéraux un service qui servira de service de contact en vue d'assurer la coordination et la concertation nécessaire entre les deux SPF.

Il s'agit respectivement :

- pour le SPF Affaires étrangères, Commerce extérieur et Coopération au Développement : les services du Président du Comité de Direction.
- pour le SPF Justice : les services du Président du Comité de Direction.

Article 2 - Statut diplomatique

Le Ministre des Affaires étrangères consent à accorder au magistrat de liaison, ainsi qu'aux membres de sa famille vivant avec lui qui sont à sa charge et possèdent la nationalité belge, un passeport diplomatique, valable pour la durée de sa mission. Au terme de la mission, les passeports seront remis par le service de contact du SPF Justice au SPF Affaires étrangères.

Article 3 - Désignation

Le magistrat de liaison est désigné par le SPF Justice sur la base du règlement interne relatif au statut juridique du personnel du Département.

Le magistrat de liaison devra être bilingue opérationnel et devra posséder des connaissances fonctionnelles en langue anglaise ou dans une autre langue pouvant être utile pour l'exercice de sa fonction.

Article 4 - Accréditations

La désignation est communiquée par une lettre de notification officielle du service de contact du SPF Justice au service de contact du SPF Affaires étrangères, qui en informe la mission diplomatique ou consulaire concernée.

La décision de l'Etat d'accueil est communiquée par le chef du poste diplomatique ou consulaire au SPF Affaires étrangères, lequel en informe à son tour le service de contact du SPF compétent.

Sauf refus de l'Etat d'accueil, le magistrat de liaison est présenté par le chef de la mission aux autorités de l'Etat d'accueil en vue de son inscription sur la liste diplomatique ou consulaire, où il figurera à la suite des agents du SPF Affaires étrangères et en fonction de la présence d'autres représentations fédérales et fédérées au poste.

Le magistrat de liaison peut, à la demande du SPF Justice et moyennant l'accord du SPF Affaires étrangères, être désigné également dans d'autres pays que celui de son accréditation principale.

Le demande d'accréditation doit être introduite par la mission diplomatique ou consulaire qui a cet Etat dans sa juridiction. Après avoir obtenu son accréditation, le magistrat de liaison est inscrit sur la liste diplomatique ou consulaire du poste compétent en qualité de magistrat de liaison avant résidence à ....

Le magistrat de liaison a les mêmes droits et obligations que ceux accordés par l'Etat d'accueil aux membres de missions diplomatiques ou consulaires exerçant des fonctions comparables.

Article 5 - Hébergement dans les bureaux des chancelleries et prise en charge des frais

Pour autant que l'espace disponible au sein d'une chancellerie et les besoins spécifiques du SPF Affaires étrangères le permettent, le magistrat de liaison peut être hébergé dans les postes diplomatiques ou consulaires belges.

Le SPF Justice prendra en charge les frais qu'entraîne la présence de son magistrat de liaison.

Dans cette optique, une distinction est établie entre les biens immobiliers que le SPF Affaires étrangères possède et ceux qu'il loue.

Concernant les biens immobiliers en propriété, le SPF Justice paie une contribution forfaitaire correspondant à 50% d'un bail commercial dans un immeuble comparable situé à proximité de la chancellerie. Le montant de cette contribution est déterminé en appliquant la clé de répartition sur la moitié de la valeur locative de l'immeuble en propriété.

Concernant les biens immobiliers loués, le SPF Justice paie sa propre part des frais de location selon le système de la clé de répartition.

Dans tous les cas, le SPF Justice contribue aux frais d'entretien généraux selon le système de la clé de répartition. Il s'agit ici des frais inhérents à la propriété ou à la location ainsi que des frais de consommation (énergie, eau, gaz, ...) établis sur la base de factures.

Le SPF Justice assume la responsabilité de l'aménagement et de l'entretien des locaux qui lui sont attribués. Il en résulte que les travaux de peinture intérieure et de tapisserie, l'acquisition ou le remplacement du revêtement de sol, les travaux d'aménagement liés aux besoins spécifiques du magistrat de liaison et l'achat de biens mobiliers et transactions similaires sont à charge du SPF Justice. Les travaux d'aménagement ou d'adaptation doivent recevoir au préalable l'approbation du SPF Affaires étrangères. Les frais de réparation des dommages causés par le magistrat de liaison ou ses visiteurs sont à charge du SPF Justice.

Le magistrat de liaison en poste dispose de sa propre infrastructure, notamment des lignes de téléphone et de télécopie séparées ainsi que des photocopieuses. Les frais de courrier, de télécopie et de téléphone sont supportés par le SPF Justice.

Par clé de répartition, mentionnée aux paragraphes 4 et 5, il convient d'entendre ce qui suit : la clé de répartition est une fraction dont le numérateur est l'espace en m² exclusivement utilisé dans le poste diplomatique ou consulaire par une seule entité et dont le dénominateur est l'ensemble des espaces exclusifs (en m²) de toutes les entités conjointes. Le calcul s'effectue intra-muros.

Si le magistrat de liaison ne peut être hébergé dans les postes diplomatiques ou consulaires belges et que des locaux sont loués en dehors de la chancellerie, la location doit être faite au nom du poste diplomatique ou consulaire mais pour le compte du SPF Justice. Les bureaux pris en location font partie, moyennant l'accord préalable et formel des autorités de l'Etat d'accueil (art. 12 de la Convention de Vienne sur les relations diplomatiques du 18 avril 1961), du poste diplomatique ou consulaire concerné.

Article 6 - Autorité diplomatique du chef du poste

Le chef du poste diplomatique ou consulaire exerce son autorité diplomatique à l'égard des membres du poste diplomatique ou consulaire. Afin de permettre au chef du poste de diriger son poste et d'y coordonner les activités, le magistrat de liaison l'informe régulièrement de ses activités, compte tenu de l'obligation de secret et de la discrétion professionnelle inhérentes à son statut.

Le magistrat de liaison agit sous l'autorité diplomatique du chef du poste tant à l'intérieur qu'à l'extérieur du poste diplomatique ou consulaire. Il doit tenir compte des règles et usages diplomatiques dans son comportement individuel et professionnel. A l'instar des autres membres du poste, il est tenu d'adopter un comportement irréprochable en toute circonstance.

De même, à l'instar des autres membres du personnel diplomatique ou consulaire, le magistrat de liaison doit faire preuve de la discrétion requise. Toute déclaration publique de sa part, en particulier à l'intention de la presse, requiert l'avis préalable du service de contact du SPF Justice. Ce service communiquera l'avis au service de contact du SPF Affaires étrangères. La décision finale appartient au chef du poste diplomatique ou consulaire.

Article 7 - Dispositions disciplinaires

Sans préjudice des dispositions réglementaires et statutaires du SPF Justice, les situations conflictuelles au sein des postes diplomatiques ou consulaires concernant l'application du statut diplomatique, les activités professionnelles ou le comportement individuel du magistrat de liaison sont examinées en concertation, soit par les parties directement concernées, soit dans le cadre de l'article 14.

Article 8 - Activités en dehors des pays d'accréditation

Le pays d'accréditation est défini comme le pays où le magistrat de liaison est accrédité. Le magistrat de liaison exerce ses tâches à l'intérieur des frontières des pays d'accréditation.

Dans des cas spécifiques, le magistrat de liaison peut être chargé de missions dans un autre pays que le pays d'accréditation, pour autant que la situation politique et les relations bilatérales le permettent.

Le magistrat de liaison communique au chef du poste diplomatique ou consulaire son lieu de résidence lorsqu'il est chargé de missions dans un autre pays que le pays d'accréditation. Les missions seront exécutées sous l'autorité diplomatique de chaque chef de mission concerné, dans le respect de sa fonction dirigeante et coordinatrice.

Article 9 - Utilisation commune du magistrat de liaison

Lorsque la réglementation européenne ou bilatérale le prévoit, le magistrat de liaison peut représenter un autre Etat membre de l'Union européenne ou exécuter des tâches pour un autre Ministère de la Justice de l'Union européenne.

Le service de contact du SPF Justice informera le service de contact du SPF Affaires étrangères des initiatives multilatérales ou bilatérales dans ce domaine et de leur mise en oeuvre.

Le service de contact du SPF Justice demande au SPF Affaires étrangères d'informer le chef du poste diplomatique ou consulaire lorsqu'un magistrat de liaison peut agir au nom d'un autre Etat membre de l'Union européenne ou exécuter des tâches pour un autre Ministère de la Justice de l'Union européenne.

Article 10 - Soutien mutuel

Le magistrat de liaison peut solliciter l'aide et la collaboration du chef de la mission diplomatique ou consulaire si une intervention officielle supplémentaire est nécessaire ou semble utile pour la réalisation de ses tâches.

Dans la mesure où l'effectif du poste le permet, le magistrat de liaison peut demander assistance au chef du poste diplomatique ou consulaire dans le cadre de la préparation pratique et matérielle d'une mission officielle relevant de sa compétence.

Le chef du poste diplomatique ou consulaire peut compter sur la collaboration du magistrat de liaison pour les tâches générales de la représentation fédérale, compte tenu des compétences spécifiques du magistrat de liaison.

Article 11 - Personnel auxiliaire

Le magistrat de liaison recrute sur place du personnel auxiliaire sur une base contractuelle, conformément au droit du travail, fiscal et de sécurité sociale local, comme le personnel du SPF Affaires étrangères recrute sur place. L'accord du chef du poste diplomatique ou consulaire est requis.

Si le magistrat de liaison fait appel à du personnel contractuel détaché, il sera fait application des mêmes règles que celles en vigueur pour le personnel contractuel détaché du SPF Affaires étrangères.

Article 12- Privilèges et immunités

Concernant les privilèges et les immunités, il est renvoyé aux Conventions de Vienne du 18 avril 1961 sur les relations diplomatiques et du 24 avril 1963 sur les relations consulaires.

Article 13- Règles de sécurité

Les règles de sécurité relatives au personnel des postes diplomatiques et consulaires, y compris en ce qui concerne l'habilitation de sécurité, s'appliquent sans exception à tous les membres du personnel de ces postes.

Article 14 - Litiges et conflits

Les litiges et conflits survenant dans le cadre de l'exécution et de l'application du présent Protocole d'accord sont réglés par le biais des services de contact désignés à l'article 1er.

Les litiges entre les membres du poste diplomatique ou consulaire sur l'application du statut diplomatique ainsi que sur les activités professionnelles ou le comportement individuel du magistrat de liaison sont réglés par les services de contact désignés à l'article 1er, en concertation avec les parties directement concernées.

Article 15 - Entrée en vigueur et modifications

Le présent Protocole d'accord entre en vigueur le jour de sa signature et est valable pour une durée indéterminée.

Les dispositions du présent Protocole d'accord peuvent être revues à la demande d'une des parties contractantes. Toute demande de révision est examinée dans les trois mois par les services de contact désignés à l'article 1er.

BIJLAGE 1

**Protocolakkoord van 8 juni 2007
tussen de Minister van Buitenlandse Zaken en de Minister van Justitie betreffende de modaliteiten en de
plaatsing van Belgische verbindingsmagistraten in de Belgische diplomatieke en consulaire posten**

Overwegende dat federale overheidsdiensten vertegenwoordigers kunnen uitzenden die deel uitmaken van de diplomatieke en consulaire zendingen van België en de noodzaak bestaat om hun aanwezigheid in deze zendingen te regelen, zijn de Minister van Buitenlandse Zaken en de Minister van Justitie overeengekomen wat volgt:

Artikel 1 – Taakomschrijving en contactdiensten

De verbindingsmagistraat is een magistraat van de rechterlijke orde die door de Minister van Justitie is gedetacheerd om een opdracht van algemeen belang in het buitenland te vervullen op grond van artikel 324 of 327 van het Gerechtelijk Wetboek.

De verbindingsmagistraat is, naast zijn taak als adviseur van het posthoofd, er mee belast alle vormen van burgerlijke strafrechtelijke justitiële samenwerking tussen België en het land van accreditatie te bevorderen.

In beide federale overheidsdiensten wordt een dienst aangewezen die zal optreden als contactdienst teneinde de coördinatie en het nodige overleg tussen beide FOD's te verzorgen.

Dit zijn respectievelijk:

- voor de FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking: de diensten van de Voorzitter van het Directiecomité.
- voor de FOD Justitie: de diensten van de Voorzitter van het Directiecomité.

Artikel 2 - Diplomatiek statuut

De Minister van Buitenlandse Zaken stemt er mee in aan de verbindingsmagistraat, evenals aan de inwonende gezinsleden die te zijne laste zijn en de Belgische nationaliteit hebben een diplomatiek paspoort, geldig voor de duur van de opdracht, toe te kennen. Na beëindiging van de opdracht worden de paspoorten door de contactdienst van de FOD Justitie bij de FOD Buitenlandse Zaken ingeleverd.

Artikel 3 - Aanwijzing

De verbindingsmagistraat wordt aangewezen door FOD Justitie op basis van hun interne reglementering aangaande de rechtspositie van het personeel van het betrokken Departement.

De verbindingsmagistraat zal operationeel tweetalig dienen te zijn en een functionele kennis moeten hebben van de Engelse taal of een andere taal die dienstig kan zijn voor het uitoefenen van zijn functie.

Artikel 4 - Accreditaties

Hun aanstelling wordt gemeld door een officiële kennisgevingsbrief van de contactdienst van de FOD Justitie aan de contactdienst van de FOD Buitenlandse Zaken, die de betrokken diplomatieke of consulaire zending inlicht.

De beslissing van de ontvangstaat wordt door het hoofd van de diplomatieke of consulaire post overgemaakt aan de FOD Buitenlandse Zaken die op zijn beurt de contactdienst van de FOD Justitie op de hoogte stelt.

Behoudens weigering door de ontvangstaat, gebeurt de voorstelling van de verbindingsmagistraat door het hoofd van de zending aan de overheid van de ontvangstaat met het oog op de opname op de diplomatieke of consulaire lijst, waar zij plaats zullen nemen na de agenten van de FOD Buitenlandse Zaken en in functie van de aanwezigheid van andere federale en gefedereerde vertegenwoordigers op de post.

De verbindingsmagistraat kan, op verzoek van de FOD Justitie en mits akkoord van de FOD Buitenlandse Zaken, ook aangesteld worden in andere landen dan die van zijn principale accreditatie. De aanvraag tot accreditatie dient dan te gebeuren door de diplomatieke of consulaire zending die deze Staat in haar jurisdictie heeft. Na accreditatie wordt de verbindingsmagistraat ingeschreven op de diplomatieke of consulaire lijst van de bevoegde post als verbindingsmagistraat, met residentie te...

De verbindingsmagistraat heeft evenwaardige rechten en plichten als deze die de ontvangstaat toekent aan de leden van diplomatieke of consulaire zendingen die vergelijkbare functies uitoefenen.

Artikel 5 - Huisvesting in de kantoren van de kanselarijen en ten laste neming van de kosten

Voor zover de beschikbare ruimte binnen een kanselarij en de eigen behoeften van de FOD Buitenlandse Zaken het toelaten, kan de verbindingsmagistraat binnen de Belgische diplomatieke of consulaire posten ondergebracht worden.

De FOD Justitie zal instaan voor de kosten die de aanwezigheid van zijn verbindingsmagistraat met zich meebrengt.

In dit opzicht wordt een onderscheid gemaakt tussen de onroerende goederen die de FOD Buitenlandse Zaken in eigendom heeft of die ze huurt.

Voor onroerende goederen in eigendom betaalt de FOD Justitie een forfaitaire bijdrage die overeenstemt met 50% van een commerciële huur in een vergelijkbaar pand in de nabijheid van de kanselarij. Het bedrag van deze bijdrage wordt bepaald door de toepassing van de verdeelsleutel op de helft van de huurwaarde van het eigendomspand.

Voor de onroerende goederen die worden gehuurd dient de FOD Justitie volgens het systeem van de verdeelsleutel zijn eigen aandeel in de huurkosten te betalen.

In alle gevallen betaalt de FOD Justitie volgens het systeem van de verdeelsleutel mee voor de algemene onderhoudskosten. Het betreft hier de kosten die eigen zijn aan de eigendom of huur en de verbruikskosten (energie, water, gas...) die op basis van facturen worden vastgesteld.

De FOD Justitie draagt de verantwoordelijkheid voor de inrichting en het onderhoud van de hem toegewezen lokalen. Hieruit voegt dat de binnenschilder- en behangwerken, de aanschaf of de vervanging van de vloerbekleding, de aanpassingswerken afhankelijk van de specifieke noden van de verbindingsmagistraat, de aankoop van roerende goederen en gelijkaardige verrichtingen, ten laste zijn van de FOD Justitie. De inrichtings- of aanpassingswerken dienen voorafgaandelijk de goedkeuring te krijgen van de FOD Buitenlandse Zaken. De herstellingskosten van door de verbindingsmagistraat of door zijn bezoekers veroorzaakte schade vallen ten laste van de FOD Justitie.

De verbindingsmagistraat in de post beschikt over eigen infrastructuur, waaronder afzonderlijke telefoon- en telefaxlijnen en fotokopieertoestellen. De kosten voor mailing, telefax en telefoon worden gedragen door de FOD Justitie.

Onder de in paragraaf 4 en 5 vermelde verdeelsleutel wordt het volgende verstaan: de verdeelsleutel is een breuk met in de teller de ruimte in m² die op de diplomatieke of consulaire post exclusief gebruikt wordt door één entiteit en in de noemer het geheel van de exclusieve ruimtes (in m²) van alle entiteiten samen. De berekening gebeurt intra-muros.

Wanneer de verbindingsmagistraat niet kan ondergebracht worden in de Belgische diplomatieke of consulaire posten en lokalen gehuurd worden buiten de kanselarij, moet dit in naam van de diplomatieke post of consulaire post gebeuren maar voor rekening van de FOD Justitie. De kantoren die gehuurd worden, maken, mits de voorafgaande en uitdrukkelijke instemming van de overheden van de ontvangstaats (art. 12 van het Verdrag van Wenen inzake diplomatiek verkeer van 18 april 1961), deel uit van de betrokken diplomatieke of consulaire post.

Artikel 6 - Diplomatiek gezag van het posthoofd

Het hoofd van de diplomatieke of consulaire post oefent zijn diplomatiek gezag uit ten aanzien van de leden van de diplomatieke of consulaire post. Om het posthoofd toe te laten leiding te kunnen geven aan zijn post en er de activiteiten te kunnen coördineren, houdt de verbindingsmagistraat hem regelmatig op de hoogte van zijn/haar activiteiten, en dit rekening houdend met de geheimhoudingsplicht en de professionele discretie inherent aan hun statuut.

Zowel binnen als buiten de diplomatieke of consulaire post handelt de verbindingsmagistraat onder het diplomatiek gezag van het posthoofd. In zijn persoonlijk en professioneel gedrag dient hij de diplomatieke regels en gebruiken in acht te nemen. In alle omstandigheden dient hij zich, net zoals de andere leden van de post, onberispelijk te gedragen.

De verbindingsmagistraat moet, zoals de andere leden van het diplomatieke of consulaire personeel, de nodige discretie in acht nemen. Iedere openbare verklaring van zijn kant, in het bijzonder t.o.v. de pers, vereist het inwinnen van het voorafgaand advies van de contactdienst van de FOD Justitie. Deze dienst zal de contactdienst van de FOD Buitenlandse Zaken in kennis stellen van het advies. De uiteindelijke beslissing ligt bij het hoofd van de diplomatieke of consulaire post.

Artikel 7 - Disciplinaire bepalingen

Onverminderd de reglementaire en de statutaire bepalingen van de FOD Justitie, worden conflictsituaties in de diplomatieke of consulaire posten betreffende de toepassing van het diplomatiek statuut, de professionele activiteiten of het persoonlijk gedrag van de verbindingsmagistraat, in overleg behandeld hetzij door de rechtstreekse betrokken partijen, hetzij binnen het kader van artikel 14.

Artikel 8 - Activiteiten buiten de landen van accreditatie

Het land van accreditatie wordt gedefinieerd als het land waarbij de verbindingsmagistraat is geaccrediteerd. De verbindingsmagistraat oefent zijn taken uit binnen de grenzen van de landen van accreditatie.

In specifieke gevallen kan de verbindingsmagistraat belast worden met opdrachten in een ander land dan het land van accreditatie, voor zover de politieke situatie en de bilaterale betrekkingen dit toestaan.

De verbindingsmagistraat licht het hoofd van de diplomatieke of consulaire post van zijn standplaats in wanneer hij belast wordt met opdrachten in een ander land dan het land van accreditatie. De opdrachten zullen uitgevoerd worden onder het diplomatiek gezag van elk betrokken zendingshoofd en met eerbiediging van zijn leidinggevende en coördinerende functie.

Artikel 9 - Gemeenschappelijk gebruik van de verbindingsmagistraat

De verbindingsmagistraat kan wanneer dit voorzien is in Europese of bilaterale regelgeving, een andere lidstaat van de Europese Unie vertegenwoordigen of taken uitvoerend ten voordele van een ander Ministerie van Justitie uit de Europese Unie.

De contactdienst van de FOD Justitie zal de contactdienst van de FOD Buitenlandse Zaken in kennis stellen van multi- of bilaterale initiatieven in dit domein en de implementatie ervan.

De contactdienst van de FOD Justitie vraagt de FOD Buitenlandse Zaken om het hoofd van de diplomatieke of consulaire post in kennis te stellen wanneer een verbindingsmagistraat kan optreden voor een andere lidstaat van de Europese Unie en/of taken kan uitvoeren ten voordele van een ander Ministerie van Justitie uit de Europese Unie.

Artikel 10 - Wederzijdse ondersteuning

De verbindingsmagistraat kan om de hulp en medewerking van het hoofd van de diplomatieke of consulaire zending verzoeken indien een bijkomende officiële tussenkomst noodzakelijk is of nuttig lijkt voor de verwezenlijking van zijn taken.

De verbindingsmagistraat kan het hoofd van de diplomatieke of consulaire post, in de mate dat het personeelsbestand van de post dit mogelijk maakt, bijstand vragen bij de praktische en materiële voorbereiding van een officiële missie die tot zijn bevoegdheid behoort.

Het hoofd van de diplomatiek of consulaire post kan rekenen op de medewerking van de verbindingsmagistraat voor de algemene taken van de federale vertegenwoordiging, rekening houdend met de specifieke bevoegdheden van de verbindingsmagistraat.

Artikel 11 - Hulppersoneel

Hulppersoneel wordt door de verbindingsmagistraat ter plaatse aangeworven op contractuele basis in overeenstemming met het lokale arbeids-, fiscaal en sociaal zekerheidsrecht, zoals het ter plaatse aangeworven personeel van de FOD Buitenlandse Zaken. Het akkoord van het hoofd van de diplomatieke of consulaire post is ter zake vereist.

Indien de verbindingsmagistraat beroep doet om uitgezonden contractueel personeel, zullen dezelfde regels gelden als deze van het uitgezonden contractueel personeel van de FOD Buitenlandse Zaken.

Artikel 12 - Voorrechten en immuniteiten

Voor de bepalingen inzake voorrechten en immuniteiten wordt verwezen naar de Verdragen van Wenen van 18 april 1961 inzake diplomatiek verkeer en van 24 april 1963 inzake consulaire verkeer.

Artikel 13 - Veiligheidsregels

De veiligheidsregels met betrekking tot het personeel in de diplomatieke en consulaire posten, met inbegrip van de veiligheidsmachtiging, zijn zonder uitzondering van toepassing op het voltallige personeel van deze posten.

Artikel 14 – Geschillen en conflicten

De geschillen en conflicten die ontstaan naar aanleiding van de uitvoering en toepassing van dit Protocolakkoord worden geregeld via de in Artikel 1 aangewezen contactdiensten.

De geschillen tussen de leden van de diplomatieke of consulaire post over de toepassing van het diplomatiek statuut en betreffende de professionele activiteiten of het persoonlijk gedrag van de verbindingsmagistraat worden, in overleg tussen de rechtstreeks betrokken partijen, door de in Artikel 1 aangewezen contactdiensten behandeld.

Artikel 15 - Inwerkingtreding en wijzigingen

Dit protocolakkoord treedt in werking vanaf de dag van ondertekening en geldt voor onbepaalde duur.

De bepalingen van dit Protocolakkoord kunnen worden herzien op verzoek van één van de contracterende partijen. Een verzoek tot herziening wordt binnen de drie maanden onderzocht door de in Artikel 1 aangewezen contactdiensten.

ANNEXE 2

Convention entre le Royaume de Belgique et le Royaume du Maroc sur l'entraide judiciaire en matière pénale, signée à Bruxelles le 7 juillet 1997

Le Royaume de Belgique

et

Le Royaume du Maroc

Désireux de maintenir et de resserrer les liens qui unissent leurs deux pays et de régir leurs rapports dans le domaine de l'entraide judiciaire en matière pénale, ont décidé d'actualiser et de modifier la convention d'extradition et d'entraide judiciaire et le protocole additionnel signés le 27 février 1959. En conséquence ils ont décidé de conclure la convention suivante :

Article 1er**Obligation d'entraide**

1° Les Parties contractantes s'engagent à s'accorder selon les règles et sous les conditions déterminées par les articles suivants, l'entraide judiciaire dans toute affaire pénale.

2° Les dispositions de la présente convention s'appliquent également quand l'entraide judiciaire demandé a trait à une procédure répressive en matière fiscale (douanes et accises, impôts directs ou indirects et contrôle des devises).

3° Cette entraide ne s'applique pas à l'exécution réciproque des décisions en matière pénale.

Article 2**Exceptions**

1° La présente convention ne s'applique pas dans le cas d'infractions purement militaires ou politiques.

2° L'entraide judiciaire pourra être refusée :

a) Si la demande vise des infractions considérées par l'Etat requis, comme des infractions connexes à des infractions politiques ou militaires.

b) Si l'Etat requis estime que l'exécution de la demande est de nature à porter atteinte à sa souveraineté, à sa sécurité ou à son ordre public, ou n'est pas compatible avec sa législation.

Article 3**Motivation du refus**

Tout refus d'entraide sera motivé.

Article 4**Exécution des Commissions rogatoires**

1° L'Etat requis fera exécuter, dans la forme prévue par sa législation, les demandes d'entraide relatives à une affaire pénale qui lui seront adressées par les autorités judiciaires compétentes de l'Etat requérant et qui ont pour objet d'accomplir des actes d'instruction, de communiquer des pièces à conviction ou de remettre des objets, des dossiers ou des documents.

2° L'Etat requis pourra transmettre seulement des copies ou photocopies certifiées conformes des dossiers ou documents demandés.

Toutefois, si l'Etat requérant demande expressément la communication des originaux, il sera donné suite à cette demande dans toute la mesure du possible.

Article 5**Remise des documents et objets**

1° L'Etat requis pourra surseoir à la remise des objets, dossiers ou originaux de documents dont la communication est demandée, s'il lui sont nécessaires pour une procédure pénale en cours. La remise sera effectuée une fois que la procédure est close.

2° Les objets ainsi que les originaux des dossiers et documents qui auront été communiqués en exécution d'une commission rogatoire seront renvoyés aussitôt que possible par l'Etat requérant à l'Etat requis, à moins que celui-ci s'y oppose expressément.

Article 6**Perquisitions et saisies**

Les Parties contractantes ne subordonnent pas la recevabilité des commissions rogatoires aux fins de perquisition et de saisie à des conditions autres que celles ci-après :

a) Le fait qui a donné lieu à la commission rogatoire est punissable selon le droit des Parties contractantes d'une peine privative de liberté d'un maximum d'au moins six mois.

b) L'exécution de la commission rogatoire est compatible avec le droit de la Partie requise.

c) La demande de perquisition ou de saisie devra être accompagnée d'un mandat du juge compétent de l'Etat

requérant.

Article 7

Notification d'actes de procédure et de décisions judiciaires en matière pénale

1° L'autorité requise en vue de la notification d'un acte judiciaire y fera procéder par simple remise au destinataire pour autant que l'autorité requérante ne demande pas une autre forme de notification.

2° La preuve de notification se fera au moyen d'un récépissé daté et signé par le destinataire ou d'une déclaration de l'autorité requise constatant le fait, la forme et la date de la notification.

L'un ou l'autre de ces documents sera immédiatement transmis à l'autorité requérante.

3° Si le destinataire refuse de recevoir l'acte ou si la notification ne peut se faire pour une autre raison, l'autorité requise reverra sans délai l'acte à l'autorité requérante en indiquant le motif qui a empêché la notification.

Article 8

Citation des témoins et des experts

1° Sur demande expresse de la Partie requérante, la Partie requise invitera le témoin ou l'expert à se rendre sur le territoire de l'autre Partie pour comparaître personnellement. La réponse du témoin ou de l'expert sera communiquée à l'autorité requérante.

2° Le témoin ou l'expert qui n'aura pas déféré à une citation à comparaître dont la remise a été requise ne pourra être soumis à aucune sanction ou de mesure de contrainte, alors même que cette citation contiendrait des injonctions, à moins qu'il ne se rende par la suite, de son plein gré, sur le territoire de l'Etat requérant et qu'il n'y soit régulièrement cité à nouveau.

Article 9

Frais de voyage et de séjour des experts et des témoins

1° Les frais de voyage et de séjour seront accordés au témoin ou à l'expert, d'après les tarifs et règlements en vigueur dans l'Etat requérant.

2° La demande de remise de la citation ou la citation elle-même devra mentionner le montant et les modalités de remboursement des frais de voyage et de séjour par l'autorité compétente de l'Etat requérant au témoin ou à l'expert.

3° Les autorités de l'Etat requérant s'engagent à faciliter dans toute la mesure du possible les déplacements du témoin ou de l'expert sur son territoire, en ce compris, l'avance, à sa demande, de tout ou partie des frais de voyage et de séjour.

Article 10

Comparution des témoins détenus

1° Toute personne détenue, dont la comparution personnelle en qualité de témoin ou aux fins de confrontation est demandée par l'Etat requérant, sera transférée temporairement sur le territoire où l'audition doit avoir lieu sous condition de son renvoi dans le délai indiqué par l'Etat requis et sous réserve des dispositions de l'article 11 dans la mesure où celles-ci peuvent s'appliquer.

2° Le transfèrement pourra être refusé :

- a) Si la personne détenue n'y consent pas.
- b) Si sa présence est nécessaire dans une procédure pénale en cours sur le territoire de l'Etat requis.
- c) Si son transfèrement est susceptible de prolonger sa détention ou si d'autres considérations impérieuses s'opposent à son transfèrement sur le territoire de l'Etat requérant.

3° La personne transférée devra rester en détention sur le territoire de l'Etat requérant à moins que l'Etat requis ayant accordé le transfèrement ne demande sa mise en liberté.

Article 11

Immunité des témoins et des experts

1° Aucun témoin ni expert, de quelque nationalité qu'il soit, qui, à la suite d'une citation, comparaît devant les autorités judiciaires de l'Etat requérant ne pourra être ni poursuivi, ni détenu, ni soumis à aucune restriction de sa liberté individuelle sur le territoire de cette Etat pour des faits ou condamnations antérieurs à son départ du territoire de l'Etat requis.

2° Aucune personne de quelque nationalité qu'elle soit, citée devant les autorités judiciaires de l'Etat requérant afin d'y répondre de faits pour lesquels elle fait l'objet de poursuites, ne pourra y être poursuivie, ni détenue, ni soumise à aucune autre restriction de sa liberté individuelle pour des faits ou condamnations antérieurs à son départ du territoire de l'Etat requis et non visés par la citation.

3° L'immunité prévue au présent article cessera lorsque le témoin, l'expert ou la personne poursuivie, ayant eu la possibilité de quitter le territoire de l'Etat requérant pendant trente jours consécutifs, après que sa présence n'était plus requise par les autorités judiciaires, y est néanmoins demeuré ou y est retourné après l'avoir quitté.

Article 12

Communication d'extraits du casier judiciaire

1° Les renseignements provenant du casier judiciaire, demandés dans une affaire pénale, seront communiqués dans la même mesure que s'ils étaient demandés par une autorité judiciaire de l'Etat requis.

2° Les demandes émanant d'un tribunal civil ou d'une autorité administrative seront motivées. Il y sera donné

suite dans la mesure des dispositions légales ou réglementaires internes de l'Etat requis.

Article 13

Forme de la demande d'entraide judiciaire

1° La demande d'entraide devra contenir les indications suivantes :

- a) L'autorité dont émane la demande;
  - b) L'objet et le motif de la demande;
  - c) Dans la mesure du possible, l'identité et la nationalité de la personne en cause;
  - d) Le nom et l'adresse du destinataire s'il y a lieu;
  - e) Le cas échéant, toute autre information que possède l'autorité requérante et relative à la demande d'entraide.
- 2° En outre, les demandes de commissions rogatoires prévues aux articles 4 et 6 mentionneront un exposé sommaire des faits, les chefs d'inculpation et les textes de loi applicables.

Article 14

Procédure

1° Les commissions rogatoires prévues aux articles 4 et 6 de la présente convention seront transmises par la voie diplomatique. Les demandes de notification d'actes judiciaires et d'extraits du casier judiciaire seront transmises directement entre les Ministères de la Justice des deux pays.

2° En cas d'urgence, les commissions rogatoires pourront être adressées directement par les autorités judiciaires de la Partie requérante aux autorités judiciaires de la Partie requise. Ces commissions rogatoires et les pièces relatives à leur exécution seront renvoyées, dans tous les cas, selon la voie prévue au paragraphe précédent.

3° Les communications tendant à obtenir de simples renseignements pourront être échangées directement entre les autorités judiciaires ou les autorités de police criminelle.

Article 15

Dénonciation de faits aux fins de poursuites

1° Toute dénonciation de faits aux fins de poursuites sera transmise par la voie prévue à l'article 14 de la présente convention.

2° Dès qu'il aura établi la compétence de ses tribunaux, l'Etat requis informera l'Etat requérant des possibilités existant pour les Parties lésées de se constituer Partie civile ainsi que des voies de recours utilisables.

3° L'Etat requis doit notifier à l'Etat requérant la suite réservée à la dénonciation.

Article 16

Echange d'avis de condamnation et de décisions de justice

Chacune des Parties contractantes donnera à la Partie intéressée avis des condamnations pénales et des autres mesures de sûreté concernant les nationaux de cette Partie et faisant l'objet d'une inscription au casier judiciaire; les Ministères de la Justice se communiqueront ces avis au moins un fois par an. Sur demande expresse, il sera envoyé copie de la décision intervenue.

Article 17

Langues

1° La demande d'entraide judiciaire et tout document annexe seront rédigés dans la langue de la Partie requérante et accompagné d'une traduction dans la langue française.

2° Toute traduction qui accompagne une demande d'entraide sera certifiée conforme par une personne habilitée à cet effet selon la législation de la Partie requérante.

Article 18

Exemption de légalisation

En application de cette convention, les documents et traductions rédigés ou certifiés par les tribunaux ou autres autorités compétentes de l'une des Parties ne feront l'objet d'aucune forme de légalisation, quant ils sont pourvus du cachet officiel.

Article 19

Règlement des différends

Tout différend occasionné par l'interprétation ou l'application de la présente Convention sera résolu par voie diplomatique.

Il est créé une commission mixte consultative, composée de représentants des Ministères des Affaires étrangères et de la Justice, qui se réunira périodiquement à la demande de l'un ou l'autre Etat, afin de faciliter le règlement des problèmes qui surgiront de l'application de cette Convention.

Article 20

Gratuité de l'entraide judiciaire

Sans préjudice des dispositions prévues par l'article 9, les Parties renonceront au remboursement des frais occasionnés par l'entraide judiciaire, exception faite des frais d'expertise; ces frais seront remboursés sur production de pièces justificatives.

Article 21**Echange d'informations sur les législations nationales**

1° Les Parties contractantes s'engagent à échanger des informations relatives à leurs législations respectives en matière pénale, ainsi qu'aux domaines des procédures criminelles et de l'organisation judiciaire.

A cet effet, et en tant qu'organe chargé de recevoir les demandes d'informations émanant de ses autorités judiciaires et de les transmettre aux organes de réception compétents de l'autre Partie, la Belgique désigne le Ministère de la Justice.

Le Maroc désigne le Ministère de la Justice.

2° L'Etat requis peut refuser de donner suite à une demande d'informations quand ses intérêts sont affectés par un litige ou quand il estime que la réponse peut porter atteinte à sa souveraineté ou à sa sécurité.

3° La demande d'informations ainsi que ses annexes seront rédigées dans la langue française, la réponse sera rédigée dans la même langue.

Dispositions finales**Article 22**

La présente convention abroge la convention d'extradition et d'entraide judiciaire en matière pénale entre le Royaume de Belgique et le Royaume du Maroc, ainsi que le protocole additionnel, signés à Rabat, le 27 février 1959, dans la mesure où ceux-ci visent la matière de l'entraide judiciaire en matière pénale.

Article 23

Chacune des Parties contractantes notifiera à l'autre Partie l'accomplissement des procédures requises par sa constitution pour l'entrée en vigueur de la présente convention. Celle-ci prendra effet le premier jour du deuxième mois suivant la date de la dernière de ces notifications.

La présente convention est conclue pour une durée illimitée. Chacune des deux Parties peut la dénoncer au moyen d'une notification écrite adressée par voie diplomatique à l'autre Partie. La dénonciation prendra effet 6 mois après la date de son envoi.

En foi de quoi, les représentants des deux Etats autorisés à cet effet, ont signé la présente convention et l'ont revêtue de leur sceau.

Fait à Bruxelles, le 7 juillet 1997 en double exemplaire, en langue française, néerlandaise et arabe, les trois textes faisant également foi.

Pour le Royaume De Belgique :

S. DE CLERCK,

Ministre de la Justice.

Pour le Royaume du Maroc :

A. AMALOU,

Ministre de la Justice.

Note**DECLARATION DU ROYAUME DE BELGIQUE**

« Le Royaume de Belgique peut refuser une demande d'entraide si cette demande se rapporte à une infraction passible de la peine de mort au Royaume du Maroc et si celui-ci ne donne pas de garanties suffisantes que la peine de mort ne sera pas prononcée, qu'elle ne sera pas exécutée. »

BIJLAGE 2

Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en het Koninkrijk Marokko betreffende wederzijdse rechtshulp in strafzaken, ondertekend te Brussel op 7 juli 1997

Het Koninkrijk België

en

Het Koninkrijk Marokko

Ernaar strevend de banden die hun beider landen verenigen, te handhaven en nauwer aan te halen en hun betrekkingen betreffende wederzijdse rechtshulp in strafzaken te regelen, hebben besloten de Overeenkomst betreffende uitlevering en wederzijdse rechtshulp en het Aanvullend Protocol van 27 februari 1959 te actualiseren en aan te passen. Bijgevolg hebben zij besloten de volgende overeenkomst te sluiten :

Artikel 1

Verplichting tot wederzijdse hulp

1° De Overeenkomstsluitende Partijen verbinden zich ertoe, volgens de regels en onder de voorwaarden bepaald in de hiernavolgende artikelen, elkaar in elke strafzaak rechtshulp te verlenen.

2° De bepalingen van deze Overeenkomst zijn eveneens van toepassing wanneer de gevraagde wederzijdse rechtshulp betrekking heeft op een strafvordering in fiscale zaken (douane en accijnzen, directe of indirecte belastingen en deviezencontrole).

3° Deze hulp wordt niet verleend voor de wederzijdse tenuitvoerlegging van beslissingen in strafzaken.

Artikel 2

Uitzonderingen

1° Deze Overeenkomst is niet van toepassing in geval van zuiver militaire of politieke misdrijven.

2° Rechtshulp kan worden geweigerd :

a) wanneer het verzoek betrekking heeft op misdrijven die door de aangezochte Staat als een met een politiek of militair misdrijf samenhangend misdrijf worden beschouwd;

b) wanneer de aangezochte Staat van oordeel is dat de uitvoering van het verzoek zou kunnen leiden tot een aantasting van de soevereiniteit, van de veiligheid of van de openbare orde, dan wel niet verenigbaar is met zijn wetgeving.

Artikel 3

Motivering van de weigering

Elke weigering rechtshulp te verlenen wordt met redenen omkleed.

Artikel 4

Uitvoering van ambtelijke opdrachten

1° De aangezochte Staat geeft, volgens de procedure waarin in zijn eigen wetgeving is voorzien, gevolg aan de verzoeken om rechtshulp aangaande een strafzaak die tot hem wordt gericht door de rechterlijke autoriteiten van de verzoekende Staat en die tot doel hebben het verrichten van daden van onderzoek, het toezenden van overtuigingsstukken of het overhandigen van voorwerpen, van dossiers of van documenten.

2° De aangezochte Staat kan volstaan met de toezending van voor eensluidend gewaarmerkte afschriften of fotokopieën van de dossiers of documenten waarom wordt gevraagd.

Indien de verzoekende Staat uitdrukkelijk vraagt om toezending van het origineel, dient aan een dergelijk verzoek voorzover mogelijk gevolg te worden gegeven.

Artikel 5

Overhandiging van documenten en voorwerpen

1° De aangezochte Staat kan de overhandiging van voorwerpen, dossiers of originelen van documenten waarvan de toezending is gevraagd, uitstellen wanneer zij deze nodig heeft voor een strafrechtelijke procedure. De overhandiging vindt plaats zodra de procedure beëindigd is.

2° De voorwerpen alsmede de originele dossiers en documenten die ter uitvoering van een ambtelijke opdracht zijn overhandigd, worden zo spoedig mogelijk door de verzoekende Staat aan de aangezochte Staat teruggegeven, tenzij laatstgenoemde ervan uitdrukkelijk afstand doet.

Artikel 6

Huiszoeking en inbeslagneming

De Overeenkomstsluitende Partijen stellen de ontvankelijkheid van de ambtelijke opdrachten strekkende tot huiszoeking en inbeslagneming niet afhankelijk van andere voorwaarden dan die welke hierna zijn opgesomd :

a) Het feit dat tot de ambtelijke opdracht aanleiding geeft, is volgens het recht van de Overeenkomstsluitende Partijen strafbaar met een vrijheidsberovende straf met een maximumduur van ten minste zes maanden.

b) De uitvoering van de ambtelijke opdracht is verenigbaar met het recht van de aangezochte partij.

c) Het verzoek over te gaan tot een huiszoeking of een inbeslagneming moet vergezeld gaan van een bevel van

de bevoegde onderzoeksrechter in de verzoekende Staat.

Artikel 7

Betekening van processtukken en van rechterlijke beslissingen in strafzaken

1° De autoriteit die wordt aangezocht om een gerechtelijk stuk te betekenen, doet dit door eenvoudige uitreiking aan de geadresseerde voorzover de verzoekende autoriteit geen andere vorm van betekening vraagt.

2° Het bewijs van betekening wordt geleverd door middel van een door de geadresseerde gedagtekend en ondertekend ontvangstbewijs of van een verklaring van de aangezochte autoriteit houdende vaststelling van het feit, de vorm en de datum van betekening.

Een van beide documenten wordt onmiddellijk aan de verzoekende autoriteit teruggezonden.

3° Indien de geadresseerde weigert het stuk in ontvangst te nemen of indien de betekening om een andere reden niet kan geschieden, zendt de aangezochte autoriteit het stuk onverwijld terug aan de verzoekende autoriteit met opgave van de redenen die de betekening hebben belet.

Artikel 8

Dagvaarding van getuigen en deskundigen

1° Op uitdrukkelijk verzoek van de verzoekende partij nodigt de aangezochte partij de getuige of de deskundige uit zich op het grondgebied van de andere partij te begeven teneinde er persoonlijk te verschijnen. Het antwoord van de getuige of van de deskundige wordt aan de verzoekende autoriteit meegedeeld.

2° De getuige of deskundige die geen gevolg heeft gegeven aan een dagvaarding waarvan de toezending is gevraagd, kan aan geen enkele sanctie of dwangmaatregel worden onderworpen, zelfs niet indien in de dagvaarding een verplichting om te verschijnen is vermeld, tenzij de betrokkene zich daarna uit vrije wil op het grondgebied van de verzoekende Staat begeeft en hij daar op wettige wijze opnieuw wordt gedagvaard.

Artikel 9

Reis- en verblijfskosten van getuigen en deskundigen

1° Aan de getuige of aan de deskundige worden reis- en verblijfskosten betaald volgens de tarieven en reglementen die van kracht zijn in de verzoekende Staat.

2° Het verzoek tot uitreiking van de dagvaarding of de dagvaarding vermeldt het bedrag en de wijze van terugbetaling van de reis- en verblijfskosten aan de getuige of aan de deskundige door de bevoegde autoriteit van de verzoekende Staat.

3° De bevoegde autoriteiten van de verzoekende Staat verbinden zich ertoe om, voorzover zulks mogelijk is, de verplaatsingen van de getuige of de deskundige op hun grondgebied te vergemakkelijken, met inbegrip van het voorschot, op verzoek van voornoemden, op de volledige of een gedeelte van de reis- en verblijfskosten.

Artikel 10

Verschijsing van getuigen die van hun vrijheid zijn beroofd

1° Indien de verzoekende Staat om de verschijsing in persoon, hetzij als getuige, hetzij tot confrontatie, verzoekt van een persoon die van zijn vrijheid is beroofd, wordt de betrokkene tijdelijk overgebracht naar het grondgebied waar het verhoor moet plaats vinden, op voorwaarde dat hij binnen de door de aangezochte Staat vastgestelde termijn wordt teruggezonden en onder voorbehoud van het bepaalde in artikel 11, voorzover dit toepassing kan vinden :

2° De overbrenging kan worden geweigerd :

a) indien de gedetineerde er niet in toestemt;

b) indien zijn aanwezigheid vereist wordt in een strafrechtelijke procedure op het grondgebied van de aangezochte Staat;

c) indien zijn overbrenging de duur van zijn detentie zou kunnen verlengen of indien andere dwingende redenen zich tegen zijn overbrenging naar het grondgebied van de verzoekende Staat verzetten.

3° De overgebrachte persoon blijft op het grondgebied van de verzoekende Staat in hechtenis, tenzij de Staat die de overbrenging van de gedetineerde toestaat, om zijn invrijheidstelling verzoekt.

Artikel 11

Immunititeit van getuigen en deskundigen

1° Getuigen of deskundigen, van welke nationaliteit ook, die na gedagvaard te zijn voor de rechterlijke autoriteiten van de verzoekende Staat verschijnen, kunnen op het grondgebied van die Staat noch worden vervolgd, noch in hechtenis genomen, noch aan enige andere vrijheidsbeperking worden onderworpen voor feiten of veroordelingen die voorafgingen aan hun vertrek van het grondgebied van de aangezochte Staat.

2° Een persoon, van welke nationaliteit ook, die gedagvaard is om voor de rechterlijke autoriteiten van de verzoekende Staat te verschijnen teneinde zich te verantwoorden voor feiten ten aanzien waarvan hem strafvervolgning is ingesteld, kan noch worden vervolgd, noch in hechtenis genomen, noch aan enige andere vrijheidsbeperking worden onderworpen voor feiten of veroordelingen welke voorafgingen aan zijn vertrek van het grondgebied van de aangezochte Staat, voor zover zij niet in de dagvaarding zijn vermeld.

3° De in dit artikel bedoelde immunititeit houdt op te bestaan wanneer de getuige, de deskundige of de verdachte, hoewel hij gedurende dertig achtereenvolgende dagen na het tijdstip waarop zijn aanwezigheid niet meer door de rechterlijke autoriteiten werd vereist, de mogelijkheid had het grondgebied van de verzoekende Staat te verlaten,

daar desalniettemin is gebleven of op dat grondgebied is teruggekeerd na het te hebben verlaten.

Artikel 12

Mededeling van uittreksels uit het strafregister

1° De uit het strafregister afkomstige inlichtingen die in een strafzaak worden gevraagd, worden in dezelfde mate meegedeeld als wanneer ze door een rechterlijke autoriteit van de aangezochte Staat zouden zijn gevraagd.

2° De verzoeken die uitgaan van een burgerlijke rechtbank of van een administratieve autoriteit, moeten met redenen worden omkleed. Er wordt gevolg aan gegeven voorzover zulks krachtens de interne wetgeving of reglementen van de aangezochte Staat mogelijk is.

Artikel 13

Vorm van de verzoeken om rechtshulp

1° Verzoeken om rechtshulp dienen de volgende gegevens te bevatten :

- a) de autoriteit waarvan het verzoek uitgaat;
- b) het onderwerp en de grond van het verzoek;
- c) voorzover mogelijk, de identiteit en de nationaliteit van de betrokken persoon;
- d) indien nodig de naam en het adres van degene voor wie het bestemd is;
- e) in voorkomend geval, alle andere inlichtingen waarover de verzoekende autoriteit in verband met het verzoek om rechtshulp beschikt.

2° Bovendien bevatten de ambtelijke opdrachten bedoeld in de artikelen 4 en 6 een kort overzicht van de feiten, de tenlasteleggingen en de toepasselijke wetteksten.

Artikel 14

Procedure

1° De ambtelijke opdrachten bedoeld in de artikelen 4 en 6 van deze Overeenkomst worden overgezonden langs diplomatieke weg. De verzoeken om betekening van gerechtelijke stukken en uittreksels uit het strafregister worden rechtstreeks tussen de Ministeries van Justitie van beide landen overgezonden.

2° In spoedeisende gevallen kunnen de bedoelde ambtelijke opdrachten rechtstreeks door de rechterlijke autoriteiten van de verzoekende Partij worden gericht tot de rechterlijke autoriteiten van de aangezochte Partij. De ambtelijke opdrachten en de stukken die op hun uitvoering betrekking hebben, worden in alle gevallen teruggezonden op de in het vorige lid bepaalde wijze.

3° De mededelingen die ertoe strekken gewone inlichtingen te verkrijgen, kunnen rechtstreeks worden uitgewisseld tussen de rechterlijke autoriteiten of de autoriteiten van criminele politie.

Artikel 15

Aangifte van feiten met het oog op vervolging

1° Elke aangifte van feiten met het oog op vervolging wordt overgezonden langs de in artikel 14 van deze Overeenkomst bepaalde weg.

2° Zodra de aangezochte Staat de bevoegdheid van zijn rechtbanken heeft vastgesteld, geeft hij de verzoekende Staat kennis van de mogelijkheden voor de benadeelde partijen om zich burgerlijke partij te stellen, alsmede van de openstaande rechtsmiddelen.

3° De aangezochte Staat moet aan de verzoekende Staat kennis geven van het gevolg dat aan zijn verzoek is gegeven.

Artikel 16

Uitwisseling van mededelingen omtrent veroordelingen en van rechterlijke beslissingen

Elke Overeenkomstsluitende Partijen geeft aan de betrokken Partij kennis van strafvonnissen en van andere veiligheidsmaatregelen die betrekking hebben op onderdanen van die Partij en in het strafregister zijn vermeld; de Ministeries van Justitie wisselen deze mededelingen ten minste éénmaal per jaar uit. Op uitdrukkelijk verzoek wordt een kopie van de genomen beslissing overgezonden.

Artikel 17

Talen

1° Het verzoek om rechtshulp en alle bijlagen worden opgesteld in de taal van de verzoekende Partij en gaan vergezeld van een vertaling in de Franse taal.

2° Elke vertaling die een verzoek om rechtshulp vergezelt, is voor eensluidend verklaard door een daartoe overeenkomstig de wetgeving van de verzoekende Partij gemachtigd persoon.

Artikel 18

Vrijstelling van legalisatie

Met toepassing van deze Overeenkomst zijn de documenten en vertalingen opgesteld en voor eensluidend verklaard door de rechtbanken of andere bevoegde autoriteiten van een van beide Partijen, waarop een officieel zegel is aangebracht, niet aan legalisatie onderworpen.

Artikel 19

Regeling van geschillen

Geschillen die voortvloeien uit de uitlegging of uit de toepassing van deze Overeenkomst, worden langs diplomatieke weg opgelost.

Er wordt een gemengde raadgevende commissie ingesteld, bestaande uit vertegenwoordigers van de Ministeries van Buitenlandse Zaken en Justitie, die op geregelde tijdstippen vergadert op verzoek van een van beide Staten, teneinde de regeling van de problemen die uit de toepassing van deze Overeenkomst kunnen voortvloeien, te vergemakkelijken.

Artikel 20

Kosteloze rechtsbijstand

Onverminderd het bepaalde in artikel 9, zien de Partijen af van vergoeding van de kosten veroorzaakt door de rechtshulp, met uitzondering evenwel van de kosten voor deskundigenonderzoek. Deze kosten worden vergoed tegen overlegging van bewijsstukken.

Artikel 21

Uitwisseling van inlichtingen over de nationale wetgeving

1° De Overeenkomstsluitende Partijen verbinden zich ertoe inlichtingen uit te wisselen over hun onderscheiden strafwetgeving, alsmede over de strafrechtelijke procedure en de rechterlijke organisatie.

Te dien einde wijst België het Ministerie van Justitie aan, dat wordt belast met de ontvangst van de verzoeken om inlichtingen van haar eigen rechterlijke autoriteiten en de overzending ervan aan de terzake bevoegde organen in de andere Partij.

Marokko wijst het Ministerie van Justitie aan.

2° De aangezochte Staat kan weigeren gevolg te geven aan een verzoek om inlichtingen wanneer zijn belangen door een geschil in het gedrang worden gebracht of wanneer hij van oordeel is dat het antwoord zijn soevereiniteit of zijn veiligheid kan aantasten.

3° Het verzoek om inlichtingen en de bijlagen worden opgesteld in de Franse taal en het antwoord wordt in dezelfde taal opgesteld.

Slotbepalingen

Artikel 22

De Overeenkomst betreffende uitlevering en wederzijdse rechtshulp in strafzaken tussen het Koninkrijk België en het Koninkrijk Marokko, en het Aanvullend Protocol, ondertekend te Rabat op 27 februari 1959, voorzover zij betrekking hebben op wederzijdse rechtshulp in strafzaken, worden door deze Overeenkomst opgeheven.

Artikel 23

Elke Overeenkomstsluitende Partij geeft aan de andere Partij kennis van de vervulling van de luidens haar Grondwet vereiste procedures betreffende de inwerkingtreding van deze Overeenkomst. Deze Overeenkomst gaat in de eerste dag van de tweede maand die volgt op de laatste kennisgeving.

Deze Overeenkomst is gesloten voor onbepaalde duur. Elke Overeenkomstsluitende Partij kan de Overeenkomst opzeggen door middel van een schriftelijke kennisgeving die de andere Partij langs diplomatieke weg wordt bezorgd. De opzegging wordt van kracht zes maanden na de datum van toezending ervan.

Ten blijke waarvan, de daartoe gemachtigde vertegenwoordigers van beide Staten, deze Overeenkomst hebben ondertekend en er hun zegel hebben aan gehecht.

Gedaan te Brussel, op 7 juli 1997, in twee exemplaren, in de Nederlandse, de Franse en de Arabische taal, de drie teksten zijnde gelijkelijk authentiek.

Voor het Koninkrijk België :

S. DE CLERCK,

Minister van Justitie.

Voor het Koninkrijk Marokko :

A. AMALOU,

Minister van Justitie.

Nota

VERKLARING VAN HET KONINKRIJK BELGIE

« Het Koninkrijk België kan het verzoek om rechtshulp weigeren indien het verzoek betrekking heeft op een misdrijf dat in het Koninkrijk Marokko met de doodstraf kan worden bestraft en indien het Koninkrijk Marokko niet voldoende garanties biedt dat de doodstraf niet zal uitgesproken worden of, indien deze uitgesproken wordt, deze niet zal uitgevoerd worden. »

ANNEXE 3

Convention entre le Royaume de Belgique et le Royaume du Maroc sur l'extradition, signée à Bruxelles le 7 juillet 1997

Le Royaume de Belgique

et

Le Royaume du Maroc,

Désireux de maintenir et de resserrer les liens qui unissent leurs deux pays et de régir leurs rapports dans le domaine de l'extradition, ont décidé d'actualiser et modifier la convention d'extradition et le protocole additionnel signés le 27 février 1959. En conséquence, ils ont décidé de conclure la convention suivante :

TITRE Ier. - Obligation d'extradition**Article 1er**

1. Les Parties contractantes s'engagent à se livrer réciproquement, selon les règles et sous les conditions déterminées par les articles suivants, les individus qui, se trouvant sur le territoire de l'un des deux États, sont poursuivis pour une infraction ou recherchés aux fins d'exécution d'une peine privative de liberté ou bien d'une mesure de sûreté par les autorités judiciaires.
2. Sont seules considérées comme mesures de sûreté aux termes de la présente Convention, les mesures privatives de liberté ordonnées par les autorités judiciaires en complément ou en substitution d'une peine.

TITRE II. - Faits donnant lieu à extradition**Article 2**

1. Seuls peuvent donner lieu à extradition les faits qui, aux termes des législations des deux Parties contractantes, constituent des infractions punies d'une peine privative de liberté dont la durée maximum dépasse deux ans. Lorsque ces faits ont donné lieu à condamnation, la peine prononcée par les tribunaux de l'État requérant doit être une peine privative de liberté d'au moins un an. Lorsqu'il s'agit de l'exécution d'une mesure de sûreté, la privation de liberté ordonnée doit être d'une durée indéterminée ou atteindre au moins quatre mois.
2. a) Si la demande d'extradition vise plusieurs faits distincts punissables chacun, aux termes des législations des deux Parties, d'une peine privative de liberté mais dont certains ne remplissent pas la condition relative aux taux de la peine, l'extradition peut aussi être accordée pour ces faits.
b) Si la demande d'extradition vise l'exécution de plusieurs peines privatives de liberté ou l'exécution de plusieurs mesures de sûreté mais dont certaines ne remplissent pas la condition relative aux taux de la peine prononcée ou aux durées de mesure de sûreté, l'extradition peut aussi être accordée pour l'exécution de ces peines ou pour l'exécution de ces mesures de sûreté.
3. Sont comprises dans les qualifications précédentes toutes les formes de participation aux faits énumérés ci-dessus, ainsi que la tentative, lorsqu'elles sont punies par la législation des deux pays.

TITRE III. - Motifs de refus d'extradition**Infractions politiques****Article 3**

1. L'extradition ne sera pas accordée si l'infraction pour laquelle elle est demandée est considérée par la Partie requise comme une infraction politique ou comme un fait connexe à une telle infraction.
2. La même règle s'appliquera si la Partie requise a des raisons sérieuses de croire que la demande d'extradition motivée par une infraction de droit commun a été présentée aux fins de poursuivre ou de punir un individu en raison de sa race, de sa religion, de sa nationalité ou de ses opinions politiques ou que la situation de cet individu risque d'être aggravée pour l'une ou l'autre de ces raisons.
3. Pour l'application de la présente Convention, l'attentat à la vie d'un Chef d'État ou d'un membre de sa famille ne sera pas considéré comme infraction politique.
4. L'application du présent article n'affectera pas les obligations que les Parties auront assumées ou assumeront aux termes de toute autre Convention internationale de caractère multilatéral.

Non extradition de nationaux**Article 4**

Les Parties contractantes n'extraderont pas leurs ressortissants respectifs.

La qualité de ressortissant s'appréciera à l'époque de l'infraction pour laquelle l'extradition est requise.

Toutefois, s'il s'agit d'infractions punies comme crimes ou délits dans les deux États, la Partie requise devra, sur demande de la Partie requérante, soumettre l'affaire aux autorités compétentes afin que des poursuites judiciaires puissent être exercées s'il y a lieu.

A cet effet, les dossiers, documents et objets relatifs à l'infraction seront transmis par la voie diplomatique.

La Partie requérante sera informée de la suite qui aura été donnée à sa demande.

Dès qu'il aura établi la compétence de ses tribunaux, l'Etat requis informera l'Etat requérant des possibilités existant pour les parties lésées de se constituer partie civile ainsi que des voies de recours utilisables.

Lieu de perpétration

Article 5

1. La Partie requise pourra refuser d'extrader l'individu réclamé à raison d'une infraction qui, selon sa législation, a été commise en tout ou en partie sur son territoire ou en un lieu considéré comme son territoire.
2. Lorsque l'infraction motivant la demande d'extradition aura été commise hors du territoire de la Partie requérante, l'extradition ne pourra être refusée que si la législation de la Partie requise n'autorise pas la poursuite d'une infraction du même genre commise hors de son territoire.

Poursuites en cours pour les mêmes faits

Article 6

La Partie requise pourra refuser d'extrader un individu réclamé si cet individu fait l'objet de sa part de poursuite pour le ou les faits pour lesquels l'extradition est demandée.

Non bis in idem

Article 7

L'extradition ne sera pas accordée lorsque l'individu réclamé a été définitivement jugé par les autorités compétentes de la Partie requise, pour le ou les faits pour lesquels l'extradition est demandée. L'extradition pourra être refusée si les autorités compétentes de la Partie requise ont décidé de ne pas engager de poursuite ou de mettre fin aux poursuites qu'elles ont exercées pour le ou les mêmes faits. Elle pourra également être refusée si l'individu recherché a été jugé par les autorités d'un Etat tiers pour le ou les faits à raison desquels l'extradition est demandée.

Prescription et amnistie

Article 8

1. L'extradition ne sera pas accordée si la prescription de l'action ou de la peine est acquise d'après la législation soit de la Partie requérante, soit de la Partie requise.
2. Elle ne sera pas non plus accordée si une amnistie est intervenue dans l'Etat requérant ou si une amnistie est intervenue dans l'Etat requis à la condition que, dans ce dernier cas, l'infraction soit au nombre de celle qui peuvent être poursuivies dans cet Etat lorsqu'elles ont été commises par un étranger hors du territoire.

Peine capitale

Article 9

Si les faits à raison desquels l'extradition est demandée sont punis de la peine capitale par la législation de l'Etat requérant, cette peine sera remplacée par celle prévue pour les mêmes faits par la législation de l'Etat requis.

TITRE IV. - Procédure d'extradition

Présentation de la demande

Article 10

1. La requête sera formulée par écrit et présentée par la voie diplomatique.
2. Il sera produit à l'appui de la requête :
  - a) l'original ou l'expédition authentique soit d'une décision de condamnation exécutoire, soit d'un mandat d'arrêt ou de tout autre acte ayant la même force, délivré dans les formes prescrites par la loi de la Partie requérante;
  - b) un exposé des faits pour lesquels l'extradition est demandée. Le temps et le lieu de leur perpétration, leur qualification légale et les références aux dispositions légales qui leur sont applicables, seront indiqués le plus exactement possible;
  - c) une copie des dispositions légales applicables, ainsi que le signalement aussi précis que possible de l'individu réclamé et tous autres renseignements de nature à déterminer son identité et sa nationalité;
  - d) le texte de la loi ou d'un énoncé des dispositions légales décrivant tout délai applicable à la prescription de l'action publique ou de la peine.

Complément d'informations

Article 11

Si les informations communiquées par la Partie requérante se révèlent insuffisantes pour permettre à la Partie requise de prendre une décision en application de la présente Convention, cette dernière Partie demandera le complément d'informations nécessaire; elle pourra fixer un délai pour l'obtention de ces informations.

Règle de spécialité

Article 12

1. L'individu qui aura été livré ne sera ni poursuivi, ni jugé, ni détenu en vue de l'exécution d'une peine ou d'une mesure de sûreté, ni soumis à aucune autre restriction de sa liberté individuelle pour un fait quelconque antérieur à la remise, autre que celui ayant motivé l'extradition, sauf dans les cas suivants :
  - a) lorsque la Partie qui l'a livré y consent, une demande sera présentée à cet effet, accompagnée des pièces

prévues à l'article 10 et d'un procès-verbal judiciaire consignait les déclarations de l'extradé. Ce consentement sera donné lorsque l'infraction pour laquelle il est demandé entraîne elle-même l'obligation d'extrader aux termes de la présente Convention;

b) lorsque ayant eu la possibilité de le faire, l'individu extradé n'a pas quitté dans les 30 jours qui suivent son élargissement définitif, le territoire de la Partie à laquelle il a été livré ou s'il y est retourné après l'avoir quitté;

c) lorsque l'individu extradé a consenti expressément en présence de son conseil, à être poursuivi, jugé ou à subir sa peine, auquel cas son consentement sera communiqué à la Partie qui l'a livré. Son consentement sera recueilli par procès-verbal établi devant un membre du pouvoir judiciaire qui devra préalablement l'informer des conséquences juridiques de tel consentement.

2. Toutefois, la Partie requérante pourra prendre les mesures nécessaires en vue, soit de l'interruption de la prescription conformément à sa législation, y compris le recours à une procédure par défaut, soit d'un renvoi éventuel du territoire.

3. Lorsque la qualification donnée au fait incriminé sera modifiée au cours de la procédure, l'individu extradé ne sera poursuivi ou jugé que dans la mesure où les éléments constitutifs de l'infraction nouvellement qualifiés permettraient l'extradition.

Réextradition vers un Etat tiers

Article 13

Sauf dans le cas prévu au paragraphe 1er, alinéa b) de l'article 12, l'assentiment de la Partie requise sera nécessaire pour permettre à la Partie requérante de livrer à un Etat tiers l'individu qui lui aura été remis et qui serait recherché par cet Etat pour des infractions antérieures à la remise. La Partie requise pourra exiger la production des pièces prévues au paragraphe 2 de l'article 10.

Arrestation provisoire

Article 14

1. En cas d'urgence, les autorités compétentes de la Partie requérante, pourront demander l'arrestation provisoire de l'individu recherché; les autorités compétentes de la Partie requise statueront sur cette demande conformément à la loi de cette Partie.

2. La demande d'arrestation provisoire indiquera l'existence d'une des pièces prévues au paragraphe 2, alinéa a de l'article 10 et fera part de l'intention d'envoyer une demande d'extradition; elle mentionnera l'infraction pour laquelle l'extradition sera demandée, le temps et le lieu où elle a été commise ainsi que, dans la mesure du possible, le signalement de l'individu recherché.

3. La demande d'arrestation provisoire sera transmise aux autorités compétentes de la Partie requise soit par la voie diplomatique, soit directement par la voie postale ou télégraphique, soit par l'organisation internationale de Police criminelle, soit par tout autre moyen laissant une trace écrite.

Si la transmission n'est pas faite par la voie diplomatique, elle sera aussitôt confirmée par cette voie.

L'autorité requérante sera informée sans délai de la suite donnée à sa demande.

4. L'arrestation provisoire pourra prendre fin si, dans un délai de trente jours après l'arrestation, la Partie requise n'a pas été saisie de la demande d'extradition et des pièces mentionnées à l'article 10; elle ne devra en aucun cas, excéder soixante jours après l'arrestation. Toutefois, la mise en liberté provisoire est possible à tout moment, sauf pour la Partie requise à prendre toute mesure qu'elle estimera nécessaire en vue d'éviter la fuite de l'individu réclamé.

5. La mise en liberté ne s'opposera pas à une nouvelle arrestation et à l'extradition si la demande d'extradition parvient ultérieurement.

Concours de requêtes

Article 15

Si l'extradition est demandée concurremment par plusieurs Etats, soit pour le même fait, soit pour des faits différents, la Partie requise statuera compte tenu de toutes circonstances et notamment de la gravité relative et du lieu des infractions, des dates respectives des demandes, de la nationalité de l'individu réclamé et de la possibilité d'une extradition ultérieure à un autre Etat.

Remise de l'extradé

Article 16

1. La Partie requise fera connaître à la Partie requérante par la voie prévue au paragraphe 1er de l'article 10, sa décision sur l'extradition.

2. Tout rejet complet ou partiel sera motivé.

3. En cas d'acceptation, la Partie requérante sera informée du lieu et de la date de remise ainsi que, de la durée de la détention subie en vue de l'extradition par l'individu réclamé et qui sera imputée sur la durée de la peine que l'intéressé devra subir sur le territoire de la Partie requérante.

4. La personne à extrader sera prise en charge par la Partie requérante, laquelle supportera les frais de transfert.

5. Sous réserve du cas prévu au paragraphe 6 du présent article, si l'individu réclamé n'a pas été reçu à la date fixée, il pourra être mis en liberté à l'expiration d'un délai de 30 jours à compter de cette date; la Partie requise pourra refuser de l'extrader pour le même fait.

6. En cas de force majeure empêchant la remise ou la réception de l'individu à extrader, la Partie intéressée en informera l'autre Partie, avant l'expiration du délai; les deux Parties se mettront d'accord sur une nouvelle date de

remise et les dispositions du paragraphe 5 du présent article seront applicables.

Ajournement de la remise

Article 17

La Partie requise pourra, après avoir statué sur la demande d'extradition, ajourner la remise de l'individu réclamé pour qu'il puisse être poursuivi par elle ou, s'il a déjà été condamné, pour qu'il puisse purger, sur son territoire, une peine encourue à raison d'un fait autre que celui pour lequel l'extradition est demandée.

Remise d'objets

Article 18

1. En cas d'extradition, la Partie requise saisira et remettra dans la mesure permise par sa législation, les objets :

a) qui peuvent servir de pièces à conviction,

ou

b) qui, provenant de l'infraction, auraient été trouvés au moment de l'arrestation en la possession de l'individu réclamé ou seraient découverts ultérieurement.

2. La remise des objets visés au paragraphe 1er du présent article sera effectuée même dans le cas où l'extradition déjà accordée ne pourrait avoir lieu par suite de la mort ou de l'évasion de l'individu réclamé.

3. Lorsque lesdits objets seront susceptibles de saisie ou de confiscation sur le territoire de la Partie requise, cette dernière pourra, aux fins d'une procédure pénale en cours, les garder temporairement ou les remettre sous condition de restitution.

4. Sont toutefois réservés les droits que la Partie requise ou des tiers auraient acquis sur ces objets. Si de tels droits existent, les objets seront, le procès terminé, restitués le plus tôt possible et sans frais à la Partie requise, sauf renonciation de cette dernière.

Transit

Article 19

1. Le transit à travers le territoire de l'une des Parties contractantes sera accordé sur demande adressée par la voie prévue au paragraphe 1er de l'article 10 et aux conditions requises pour l'extradition sauf toutefois, en ce qui concerne les pièces à produire que seuls les documents prévus au paragraphe 2, alinéa a) et b) de l'article 10 seront nécessaires. Il ne sera pas tenu compte des conditions prévues à l'article 2, paragraphe 1er et relatives à la durée des peines.

2. Dans le cas où la voie aérienne sera utilisée, il sera fait application des dispositions suivantes :

a) lorsqu'aucun atterrissage ne sera prévu, la Partie requérante avertira la Partie dont le territoire sera survolé, attestera l'existence d'une des pièces prévues au paragraphe 2, alinéa a), de l'article 10 et assurera que d'après les éléments en sa possession, le transit ne pourrait être refusé sur base de la présente Convention et spécialement des articles 4 et 9. Dans le cas d'atterrissage fortuit, la notification d'emploi de la voie aérienne produira les effets de la demande d'arrestation provisoire visée à l'article 14 et la Partie requérante adressera une demande régulière de transit;

b) lorsqu'un atterrissage sera prévu, la Partie requérante adressera une demande régulière de transit.

Infractions militaires

Article 20

La présente Convention ne s'applique pas dans le cas d'infractions purement militaires.

Langues à employer

Article 21

Les pièces à produire seront rédigées dans la langue de la Partie requérante. Toutefois, les pièces qui ne seraient pas établies en langue française seront accompagnées d'une traduction française certifiée conforme à l'original.

Frais

Article 22

1. Les frais occasionnés par l'extradition sur le territoire de la Partie requise seront à la charge de cette Partie.

2. Les frais occasionnés par le transit à travers le territoire de la Partie requise du transit seront à la charge de la Partie requérante.

Règlement des différends

Article 23

Tout différend occasionné par l'interprétation ou l'application de la présente convention sera résolu par la voie diplomatique.

Il est créé une commission mixte consultative, composée de représentants des Ministères des Affaires Etrangères et de la Justice, qui se réunira périodiquement à la demande de l'un ou de l'autre Etat, afin de faciliter le règlement des problèmes qui surgiront de l'application de cette Convention.

TITRE V. - Dispositions finales

Article 24

La présente Convention abroge la Convention d'extradition et d'entraide judiciaire en matière pénale entre le Royaume de Belgique et le Royaume du Maroc ainsi que le Protocole additionnel, signés à Rabat, le 27 février 1959, dans la mesure où ceux-ci visent la matière de l'extradition.

Article 25

Chacune des Parties contractantes notifiera à l'autre Partie l'accomplissement des procédures requises par sa Constitution pour l'entrée en vigueur de la présente Convention. Celle-ci prendra effet le premier jour du deuxième mois suivant la date de la dernière de ces notifications.

La présente Convention est conclue pour une durée illimitée. Chacune des deux Parties peut la dénoncer au moyen d'une notification écrite adressée par voie diplomatique à l'autre Partie. La dénonciation prendra effet six mois après la date de son envoi.

En foi de quoi, les représentants des deux Etats autorisés à cet effet, ont signé la présente Convention et l'ont revêtue de leur sceau.

Fait à Bruxelles, le 7 juillet 1997 en double exemplaire, en langue française, néerlandaise et arabe, les trois textes faisant également foi.

**Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en het Koninkrijk Marokko betreffende uitlevering,
ondertekend te Brussel op 7 juli 1997**

Het Koninkrijk België

en

Het Koninkrijk Marokko,

Ernaar strevend de banden die hun beider landen verenigen, te handhaven en nauwer aan te halen en hun betrekkingen betreffende uitlevering te regelen, hebben besloten de Overeenkomst betreffende uitlevering en het Aanvullend Protocol van 27 februari 1959 te actualiseren en aan te passen. Bijgevolg hebben zij besloten de volgende overeenkomst te sluiten :

TITEL I. - Verplichting tot uitlevering

Artikel 1

1. De Overeenkomstsluitende Partijen verbinden zich ertoe volgens de regels en onder de voorwaarden bepaald in de hierna volgende artikelen, de personen die zich op het grondgebied van een van beide Staten bevinden en door de rechterlijke autoriteiten wegens een misdrijf vervolgd worden of, met het oog op de tenuitvoerlegging van een vrijheidsberovende straf of van een veiligheidsmaatregel worden opgespoord, aan elkaar uit te leveren.
2. Worden, in de zin van deze Overeenkomst, enkel als veiligheidsmaatregel beschouwd, de maatregelen van vrijheidsberoving die door de rechterlijke autoriteiten of in de plaats van een straf worden opgelegd.

TITEL II. - Feiten die tot uitlevering aanleiding geven

Artikel 2

1. Alleen feiten die volgens de wetgeving van beide Overeenkomstsluitende Partijen misdrijven uitmaken die strafbaar zijn met een vrijheidsberovende straf waarvan de maximumduur twee jaar overtreft, kunnen aanleiding geven tot uitlevering. Wanneer de feiten aanleiding hebben gegeven tot een veroordeling, dient de door de rechtbanken van de verzoekende Staat uitgesproken straf een vrijheidsberovende straf van ten minste een jaar te zijn. Wanneer het de uitvoering van een veiligheidsmaatregel betreft, dient de opgelegde vrijheidsberoving van onbepaalde duur te zijn of minstens vier maanden te bedragen.
2. a) Wanneer het verzoek om uitlevering betrekking heeft op verscheidene feiten, die overeenkomstig de wetgeving van beide Staten strafbaar zijn met een vrijheidsberovende straf maar waarvan enkele de voorwaarde betreffende de strafmaat niet vervullen, kan de uitlevering ook voor die feiten worden toegestaan.
b) Wanneer het verzoek om uitlevering betrekking heeft op de tenuitvoerlegging van verscheidene vrijheidsberovende straffen of op de tenuitvoerlegging van verscheidene veiligheidsmaatregelen maar waarvan enkele de voorwaarde betreffende de opgelegde strafmaat of de duur van de veiligheidsmaatregel niet vervullen, kan de uitlevering ook worden toegestaan voor de tenuitvoerlegging van die straffen of voor de tenuitvoerlegging van die veiligheidsmaatregelen.
3. De voorgaande omschrijvingen omvatten ook alle vormen van deelneming aan de hierboven vermelde feiten, alsook de pogingen, wanneer zij strafbaar zijn gesteld door de wetgeving van beide landen.

TITEL III. - Redenen om niet uit te leveren

Politieke misdrijven

Artikel 3

1. Uitlevering wordt niet toegestaan indien het misdrijf, op grond waarvan de uitlevering wordt gevraagd, door de aangezochte Partij wordt beschouwd als een politiek misdrijf of als een feit dat samenhangt met zulk misdrijf.
2. Dezelfde regel geldt wanneer de aangezochte Partij ernstige redenen heeft om aan te nemen dat het verzoek tot uitlevering wegens een misdrijf van gemeen recht is ingediend met het doel een persoon te vervolgen of te straffen wegens zijn ras, zijn godsdienst, zijn nationaliteit of zijn politieke overtuiging of dat de toestand van die persoon om een van die redenen zou kunnen verslechteren.
3. Voor de toepassing van deze Overeenkomst wordt de aanslag op het leven van een Staatshoofd of op een lid van zijn familie niet beschouwd als een politiek misdrijf.
4. De toepassing van dit artikel doet geen afbreuk aan de verplichtingen die de Partijen hebben aangegaan of zullen aangaan binnen het raam van om het even welke andere internationale overeenkomst van multilaterale aard.

Niet-uitlevering van eigen onderdanen

Artikel 4

De Overeenkomstsluitende Partijen leveren hun eigen onderdanen niet uit.

De hoedanigheid van onderdaan wordt beoordeeld op het tijdstip van het misdrijf op grond waarvan uitlevering wordt gevraagd.

Ingeval het gaat om misdrijven die in beide Staten als misdaden of wanbedrijven worden bestraft, moet de aangezochte Partij, op verzoek van de verzoekende Partij, de zaak voorleggen aan de bevoegde autoriteiten opdat, wanneer er daartoe grond bestaat, gerechtelijke vervolging kan worden ingesteld.

Te dien einde worden de dossiers, bescheiden en voorwerpen betreffende het misdrijf langs diplomatieke weg overgezonden.

Aan de verzoekende Partij wordt kennis gegeven van het gevolg dat aan haar verzoek werd gegeven. Zodra de aangezochte Partij de bevoegdheid van haar rechtbanken heeft vastgesteld, geeft zij de verzoekende Staat kennis van de mogelijkheden voor de benadeelde partijen om zich burgerlijke partij te stellen, alsmede van de openstaande rechtsmiddelen.

Plaats waar het misdrijf is gepleegd

Artikel 5

1. De aangezochte Partij kan weigeren de gevraagde persoon uit te leveren wegens een misdrijf dat, volgens haar wetgeving, geheel of ten dele werd gepleegd op haar grondgebied of op een plaats die als haar grondgebied wordt beschouwd.

2. Wanneer het misdrijf, waarop het verzoek tot uitlevering steunt, buiten het grondgebied van de verzoekende Partij werd gepleegd, kan de uitlevering enkel geweigerd worden indien de wetgeving van de aangezochte Partij de vervolging van gelijkaardige, buiten haar grondgebied gepleegde misdrijven, niet toestaat.

Aan de gang zijnde vervolgingen voor dezelfde feiten

Artikel 6

De aangezochte Partij kan weigeren een opgeëiste persoon uit te leveren, indien deze door haar vervolgd wordt wegens het feit of de feiten op grond waarvan uitlevering wordt gevraagd.

Non bis in idem

Artikel 7

Uitlevering wordt niet toegestaan wanneer de opgeëiste persoon door de bevoegde autoriteiten van de aangezochte Partij definitief is berecht wegens het feit of de feiten op grond waarvan uitlevering wordt gevraagd. De uitlevering kan geweigerd worden wanneer de bevoegde autoriteiten van de aangezochte Partij beslist hebben geen vervolgingen in te stellen of een einde te maken aan de vervolgingen die zij hadden ingesteld wegens hetzelfde feit of dezelfde feiten. De uitlevering kan eveneens worden geweigerd wanneer de gezochte persoon door de autoriteiten van een derde Staat is berecht wegens het feit of de feiten op grond waarvan uitlevering wordt gevraagd.

Verjaring en amnestie

Artikel 8

1. Geen uitlevering wordt toegestaan indien, volgens de wetgeving van de verzoekende of van de aangezochte Partij, verjaring van de vordering of van de straf is ingetreden.

2. Zij wordt ook niet toegestaan indien in de verzoekende Staat amnestie is verleend of indien in de aangezochte Staat amnestie is verleend, in dit laatste geval op voorwaarde dat het misdrijf er een is dat in die Staat kan worden vervolgd, wanneer het buiten zijn grondgebied door een vreemdeling is gepleegd.

Doodstraf

Artikel 9

Indien de feiten op grond waarvan de uitlevering wordt gevraagd, door de wet van de verzoekende Partij met de doodstraf worden bestraft, wordt deze straf vervangen door de straf die voor dezelfde feiten is bepaald in de wetgeving van de aangezochte Partij.

TITEL IV. - Uitleveringsprocedure

Indiening van het verzoek

Artikel 10

1. Het verzoek moet schriftelijk geschieden en langs diplomatieke weg worden ingediend.

2. Tot staving van het verzoek moeten worden overgelegd :

- a) het origineel of de authentieke uitgifte, hetzij van een uitvoerbare beslissing van veroordeling, hetzij van een bevel tot aanhouding of van elke andere akte met dezelfde kracht, verleend in de door de wet van de verzoekende Partij voorgeschreven vorm;
- b) een uiteenzetting van de feiten waarvoor de uitlevering wordt gevraagd. Het tijdstip waarop en plaats waar de feiten gepleegd werden, de wettelijke omschrijving ervan en de verwijzing naar de wetsbepalingen die daarop van toepassing zijn, worden zo juist mogelijk opgegeven;
- c) een kopie van de toepasselijke wetsbepalingen, alsmede de zo juist mogelijke beschrijving van de opgeëiste persoon en alle andere inlichtingen dienstig om zijn identiteit en zijn nationaliteit vast te stellen;
- d) de tekst van de wet of een overzicht van de wetsbepalingen betreffende de termijnen die van toepassing zijn op de verjaring van de strafvordering of van de straf.

Aanvullende inlichtingen

Artikel 11

Wanneer de door de verzoekende Partij verstrekte inlichtingen niet volstaan om het de aangezochte Partij mogelijk te maken een beslissing te nemen in toepassing van deze Overeenkomst, vraagt deze Partij de nodige aanvullende inlichtingen; zij kan een termijn stellen voor het ontvangen van die inlichtingen.

Specialiteitsregel

Artikel 12

1. De uitgeleverde persoon mag wegens een ander, voor de overlevering gepleegd feit, dan dat waarop de uitlevering slaat, niet worden vervolgd of berecht, noch met het oog op de tenuitvoerlegging van een straf of een veiligheidsmaatregel worden opgesloten, noch aan enige andere beperking van zijn persoonlijke vrijheid worden onderworpen, tenzij in de volgende gevallen :

- a) wanneer de Partij die hem uitgeleverd heeft, daarin toestemt. Hiertoe wordt een aanvraag ingediend, vergezeld van de in artikel 10 bepaalde stukken en van een gerechtelijk proces-verbaal waarin de verklaringen van de uitgeleverde persoon opgetekend zijn. Die toestemming wordt gegeven wanneer het misdrijf, waarvoor ze wordt gevraagd, naar luid van deze Overeenkomst, zelf de verplichting tot uitlevering meebrengt;
- b) wanneer de uitgeleverde persoon, die daartoe de mogelijkheid heeft gehad, binnen dertig dagen na zijn definitieve vrijlating, het grondgebied van de partij, waaraan hij uitgeleverd werd, niet heeft verlaten of indien hij er is teruggekeerd na het te hebben verlaten;
- c) wanneer de uitgeleverde persoon, in het bijzijn van zijn raadsman, uitdrukkelijk ermee heeft ingestemd vervolgd en berecht te worden, of zijn straf te ondergaan. In dat geval wordt zijn instemming medegedeeld aan de Partij die hem heeft uitgeleverd. Zijn instemming wordt verworven bij een proces-verbaal opgemaakt voor een lid van de rechterlijke macht, die de uitgeleverde persoon vooraf moet voorlichten over de juridische gevolgen van een dergelijke instemming.

2. De verzoekende Partij kan evenwel de nodige maatregelen treffen met het oog op de stuiting van de verjaring overeenkomstig haar wetgeving, een verstekprocedure daarin begrepen, of met het oog op een eventuele uitzetting uit het grondgebied.

3. Wanneer de van het ten laste gelegde feit gegeven omschrijving in de loop van de rechtspleging wordt gewijzigd, wordt de uitgeleverde persoon enkel vervolgd of berecht voorzover de nieuw omschreven bestanddelen van het misdrijf uitlevering mogelijk maken.

Wederuitlevering aan een derde staat

Artikel 13

Behalve in het geval waarvan sprake is in artikel 12, eerste lid, b, is de toestemming van de aangezochte Partij vereist opdat de verzoekende Partij de persoon die haar werd overhandigd en die door een derde Staat wordt opgespoord voor misdrijven gepleegd voor de overhandiging, aan die derde Staat kan uitleveren. De aangezochte Partij kan eisen dat de in artikel 10, tweede lid, bedoelde stukken worden overgelegd.

Voorlopige aanhouding

Artikel 14

1. In dringende gevallen kan de bevoegde autoriteit van de verzoekende Partij de voorlopige aanhouding van de opgespoorde persoon vragen; de bevoegde autoriteit van de aangezochte Partij doet over dit verzoek uitspraak overeenkomstig haar wetgeving.

2. Het verzoek tot voorlopige aanhouding vermeldt het bestaan van een van de stukken bedoeld in artikel 10, tweede lid, a, en maakt melding van het inzicht om een verzoek tot uitlevering te doen toekomen. Het misdrijf waarvoor de uitlevering wordt gevraagd, het tijdstip waarop en de plaats waar het gepleegd werd alsmede, voor zover mogelijk, het signalement van de opgespoorde persoon, worden medegedeeld.

3. Het verzoek tot voorlopige aanhouding wordt aan de bevoegde autoriteit van de aangezochte Partij gezonden, hetzij langs diplomatieke weg, hetzij rechtstreeks over de post of per telegram, hetzij langs de Internationale Organisatie voor Criminele Politie (Interpol), hetzij door elk ander middel waarvan een schriftelijk spoor blijft. Wanneer de toezending niet langs diplomatieke weg geschiedt, wordt zij onverwijld langs deze weg bevestigd. Aan de verzoekende autoriteit wordt onverwijld meegedeeld welk gevolg aan haar verzoek werd gegeven.

4. Aan de voorlopige aanhouding kan een einde worden gemaakt indien, binnen een termijn van dertig dagen na de aanhouding, de aangezochte Staat het verzoek tot uitlevering en de in artikel 10 vermelde stukken niet heeft ontvangen; in geen geval mag zij langer duren dan zestig dagen te rekenen van de aanhouding. De voorlopige invrijheidstelling is nochtans te allen tijde mogelijk, maar de aangezochte Partij zal elke maatregel treffen die zij nodig acht om te beletten dat de opgeëiste persoon zou vluchten.

5. De invrijheidstelling is geen beletsel voor een nieuwe aanhouding en voor de uitlevering, indien het verzoek tot uitlevering later toekomt.

Samenloop van verzoeken

Artikel 15

Indien de uitlevering gelijktijdig door verschillende Staten wordt gevraagd, hetzij voor hetzelfde feit, hetzij voor verschillende feiten, beslist de aangezochte Partij, met inachtneming van alle omstandigheden en inzonderheid van de onderscheiden ernst en van de plaats van de misdrijven, van de onderscheiden data van de verzoeken, van de nationaliteit van de opgevraagde persoon en van de mogelijkheid van een latere uitlevering aan een andere

Staat.

Overhandiging van de uit te leveren persoon

Artikel 16

1. De aangezochte Partij geeft aan de verzoekende Partij langs de in artikel 10, eerste lid, bepaalde weg kennis van haar beslissing over de uitleveringsaanvraag.
2. Een volledige of gedeeltelijke afwijzing van het verzoek wordt met redenen omkleed.
3. In geval van aanvaarding wordt aan de verzoekende Partij kennis gegeven van de plaats en van de datum van de overhandiging, alsmede van de duur van de hechtenis die de opgevraagde persoon met het oog op zijn uitlevering heeft ondergaan, die wordt toegerekend op de duur van de straf die betrokkene moet ondergaan op het grondgebied van de verzoekende Partij.
4. De uit te leveren persoon wordt te haren laste genomen door de verzoekende Partij die de kosten van overbrenging zal dragen.
5. Onder voorbehoud van het in het zesde lid van dit artikel bedoelde geval, kan de opgevraagde persoon, indien hij op de vastgestelde datum niet werd overgenomen, in vrijheid worden gesteld na het verstrijken van een termijn van dertig dagen te rekenen van die datum; de aangezochte Partij kan weigeren hem voor hetzelfde feit nog uit te leveren.
6. Indien de uit te leveren persoon wegens overmacht niet kan overgeleverd of overgenomen worden, geeft de betrokken partij voor het verstrijken van de termijn, hiervan kennis aan de andere partij; beide partijen komen alsdan overeen over een nieuwe overleveringsdatum en de bepalingen van het vijfde lid van dit artikel vinden toepassing.

Verdaging van de overlevering

Artikel 17

Na uitspraak te hebben gedaan over het verzoek tot uitlevering, kan de aangezochte Partij de overlevering van de opgevraagde persoon uitstellen opdat hij door haar kan worden vervolgd of, wanneer hij reeds veroordeeld is, opdat hij op haar grondgebied de straf zou kunnen uitzitten, die hij heeft opgelopen wegens een ander feit dan dat waarvoor de uitlevering is gevraagd.

Overhandiging van voorwerpen

Artikel 18

1. In geval van uitlevering, en voor zover zulks door haar eigen wetgeving is toegelaten worden door de aangezochte Partij, de voorwerpen in beslag genomen en overhandigd :
  - a) die als overtuigingsstukken kunnen dienen
  - of
  - b) die afkomstig zijn van het misdrijf en op het ogenblik van de aanhouding in het bezit van de opgevraagde persoon werden gevonden of later worden ontdekt.
2. De overhandiging van de in het eerste lid van dit artikel bedoelde voorwerpen geschiedt zelfs ingeval de reeds toegestane uitlevering niet kan plaats hebben tengevolge van de dood of de ontvluchting van de opgevraagde persoon.
3. Wanneer bedoelde voorwerpen op het grondgebied van de aangezochte partij vatbaar zijn voor beslag en verbeurdverklaring, kan deze partij ze ten behoeve van een aan de gang zijnde strafgeding, tijdelijk bewaren of onder beding van teruggave overhandigen.
4. De rechten welke de aangezochte Partij of derden op die voorwerpen zouden verkregen hebben, blijven echter voorbehouden. Indien zulke rechten bestaan, moeten de voorwerpen, eens het geding beëindigd is, zo spoedig mogelijk en kosteloos aan de aangezochte Partij worden terugggegeven, tenzij deze laatste afstand ervan doet.

Transit

Artikel 19

1. Transit over het grondgebied van een van de Overeenkomstsluitende Partijen wordt toegestaan nadat een verzoek op de in artikel 10, eerste lid, bepaalde wijze en met inachtneming van de voor een uitlevering gestelde voorwaarden, werd ingezonden; wat de over te leggen stukken betreft, zijn alleen de bescheiden bedoeld in artikel 10, § 2, a en b, vereist. Er wordt geen rekening gehouden met de voorwaarden gesteld in artikel 2, § 1, betreffende de duur van de straffen.
2. Geschiedt de transit langs de lucht, dan dient de volgende procedure in acht te worden genomen :
  - a) wanneer geen tussenlanding is voorzien, waarschuwt de verzoekende Partij de Partij waarvan het grondgebied zal overvlogen worden, bevestigt ze het bestaan van een van de in artikel 10, § 2, a, bedoelde stukken en geeft ze de verzekering dat volgens de in haar bezit zijnde gegevens de transit niet zou kunnen geweigerd worden op grond van deze Overeenkomst, in het bijzonder van de artikelen 4 en 9. In geval van onvoorziene tussenlanding heeft de aanzegging dat de luchtweg gebruikt wordt de uitwerking van het in artikel 14 bedoelde verzoek tot voorlopige aanhouding en moet de verzoekende Partij een regelmatig verzoek tot transit indienen;
  - b) wanneer een tussenlanding is voorzien, moet de verzoekende Partij een regelmatig verzoek tot transit doen.

Militaire misdrijven

Artikel 20

Deze Overeenkomst is niet van toepassing op zuiver militaire misdrijven.

Te gebruiken talen

Artikel 21

De over te leggen stukken worden gesteld in de taal van de verzoekende Partij. De stukken echter die niet in het Frans zijn gesteld, dienen vergezeld te gaan van een met het origineel eensluidend verklaarde vertaling in het Frans.

Kosten

Artikel 22

1. De voor de uitlevering op het grondgebied van de aangezochte Partij veroorzaakte kosten vallen ten laste van die Partij.
2. De kosten veroorzaakt door transit over het grondgebied van de Partij aan wie de toelating tot transit werd gevraagd, vallen ten laste van de verzoekende Partij.

Regeling van geschillen

Artikel 23

Geschillen die voortvloeien uit de uitlegging of de toepassing van deze Overeenkomst worden langs diplomatieke weg opgelost.

Er wordt een gemengde raadgevende commissie ingesteld, bestaande uit vertegenwoordigers van de Ministeries van Buitenlandse Zaken en Justitie, die op geregelde tijdstippen vergadert op verzoek van een van beide Staten, teneinde de regeling van de problemen die uit de toepassing van deze Overeenkomst kunnen voortvloeien, te vergemakkelijken.

TITEL V. - Slotbepalingen

Artikel 24

De Overeenkomst betreffende uitlevering en wederzijdse rechtshulp in strafzaken tussen het Koninkrijk België en het Koninkrijk Marokko, en het Aanvullend Protocol, ondertekend te Rabat op 27 februari 1959, voor zover zij betrekking hebben op uitlevering, worden door deze Overeenkomst opgeheven.

Artikel 25

Elke Overeenkomstsluitende Partij geeft aan de andere Partij kennis van de vervulling van de bij haar Grondwet opgelegde formaliteiten voor de inwerkingtreding van deze Overeenkomst. Deze Overeenkomst gaat in de eerste dag van de tweede maand die volgt op de laatste kennisgeving.

Deze Overeenkomst is gesloten voor onbepaalde duur. Elke Partij kan de Overeenkomst opzeggen door middel van een schriftelijke kennisgeving die de andere Partij langs diplomatieke weg wordt bezorgd. De opzegging wordt van kracht zes maanden na toezending ervan.

Ten blijke waarvan, de daartoe gemachtigde vertegenwoordigers van beide Staten, deze Overeenkomst hebben ondertekend en er hun zegel hebben aan gehecht.

Gedaan te Brussel, op 7 juli 1997, in twee exemplaren, in de Nederlandse, de Franse en de Arabische taal, de drie teksten zijnde gelijkelijk authentiek.

Convention entre le Royaume de Belgique et le Royaume du Maroc sur l'assistance aux personnes détenues et le transfèrement des personnes condamnées, signée à Bruxelles le 7 juillet 1997

Le Royaume de Belgique

et

Le Royaume du Maroc

Soucieux de promouvoir les rapports d'amitié et la coopération entre les deux Etats, et en particulier de renforcer la coopération juridique entre eux,

Désireux de régler d'un commun accord les questions relatives au transfèrement des personnes condamnées,

Désireux de permettre aux condamnés de purger leur peine privative de liberté dans le pays dont ils sont ressortissants, afin de faciliter leur réinsertion sociale,

Déterminés dans cet esprit, à s'accorder mutuellement, selon les règles et sous les conditions déterminées par la présente convention, la coopération la plus large en ce qui concerne tant l'assistance aux personnes détenues, que le transfèrement des personnes condamnées à des peines privatives de liberté,

Sont convenus des dispositions suivantes :

TITRE Ier. - Assistance des Consuls aux personnes détenues

Article 1er

a) Sauf si l'intéressé s'y oppose expressément, les autorités compétentes de chaque Etat informent directement le Consul compétent de l'arrestation, de l'incarcération ou de toute autre forme de détention dont fait l'objet un ressortissant de l'autre Etat ainsi que les faits qui lui sont imputés et des dispositions légales fondant les poursuites. Cette information doit être donnée aussitôt que possible et, au plus tard, avant l'expiration d'un délai de six jours à compter du jour où ledit ressortissant a été arrêté, incarcéré ou soumis à toute autre forme de détention. Il en est de même dès qu'une condamnation définitive a été prononcée;

b) Sauf si l'intéressé s'y oppose expressément, le Consul a le droit de se rendre auprès d'un de ses ressortissants qui est arrêté, incarcéré ou soumis à toute autre forme de détention ou qui purge une peine privative de liberté dans l'Etat de résidence, de s'entretenir et correspondre avec lui ainsi que de pourvoir à sa représentation en justice. Le droit de se rendre auprès de ce ressortissant est accordé au Consul aussitôt que possible, et, au plus tard, avant l'expiration d'un délai de huit jours à compter du jour où l'intéressé a été arrêté, incarcéré ou soumis à toute autre forme de détention. Les visites sont accordées périodiquement et à des intervalles raisonnables;

c) Sauf avis contraire de l'autorité judiciaire, les autorités compétentes transmettent sans retard au Consul, la correspondance et les communications qu'il lui sont adressées par le ressortissant de l'autre Etat arrêté, incarcéré ou soumis à toute forme de détention ou qui purge une peine privative de liberté dans l'Etat de résidence.

Article 2

En cas d'arrestation d'un ressortissant de l'un des deux Etats pour une infraction involontaire commise dans l'autre Etat, les autorités compétentes s'efforceront, dans le cadre de leur législation, de prendre les dispositions nécessaires, notamment des mesures de contrôle judiciaire ou l'exigence d'une caution, permettant la mise en liberté de l'intéressé. Le Consul compétent sera informé des mesures dont son ressortissant aura fait l'objet.

TITRE II. - Transfèrement des personnes condamnées et détenues

CHAPITRE Ier. - Principes généraux

Article 3

Au sens de la présente convention :

a) l'expression "Etat de condamnation" désigne l'Etat où la personne a été condamnée et d'où elle est transférée;

b) l'expression "Etat d'exécution" désigne l'Etat vers lequel la personne condamnée est transférée afin de subir sa peine;

c) le terme "condamné détenu" désigne toute personne qui ayant fait l'objet sur le territoire de l'un ou l'autre Etat d'une condamnation judiciaire est astreinte à subir une peine privative de liberté et se trouve en détention;

d) sont également considérés comme condamnation les mesures de sûreté privative de liberté prononcées par un juge en raison d'une infraction.

Article 4

Les autorités compétentes de l'Etat de condamnation informent tout ressortissant de l'autre Etat, condamné définitivement, de la possibilité qui lui est offerte, en application de la présente Convention, d'obtenir son transfèrement dans son pays d'origine pour l'exécution de sa peine.

Article 5

La présente convention s'applique dans les conditions suivantes :

- a) l'infraction qui motive la demande doit être réprimée par la législation de chacun des deux Etats;
- b) la décision judiciaire doit être définitive et exécutoire;
- c) le condamné doit être un ressortissant de l'Etat vers lequel il sera transféré;
- d) le condamné ou son représentant légal, en raison de son âge ou de son état physique ou de son état mental, doit consentir au transfèrement, volontairement et en étant pleinement conscient des conséquences juridiques qui en découlent, notamment de celles prévues à l'article 14, paragraphe 2;
- e) au moment de la demande de transfèrement, le condamné doit avoir encore au moins un an de peine à exécuter; dans des cas exceptionnels, les deux Etats peuvent autoriser le transfèrement même si le reliquat de peine est inférieur à un an;
- f) les Parties contractantes doivent s'être mises d'accord sur ce transfèrement.

Article 6

Le transfèrement du condamné sera refusé :

- a) si le transfèrement est considéré par l'Etat requis comme étant de nature à porter atteinte à sa souveraineté, à sa sécurité, à son ordre public, aux principes fondamentaux de son ordre juridique ou à ses intérêts essentiels;
- b) s'il existe des raisons sérieuses de croire qu'en cas d'exécution de la sanction dans l'Etat d'exécution, la situation de la personne condamnée risque d'être aggravée par des considérations de race, de religion ou d'opinions politiques;
- c) si la prescription de la sanction est acquise d'après la loi de l'un des deux Etats.

Article 7

Le transfèrement pourra être refusé :

- a) si l'infraction consiste uniquement dans la violation d'obligations militaires;
- b) si la condamnation qui motive la demande est fondée sur des faits qui ont été jugés définitivement dans l'Etat d'exécution;
- c) si les autorités compétentes de l'Etat d'exécution ont décidé de ne pas engager de poursuites ou de mettre fin aux poursuites qu'elles ont exercées pour les mêmes faits;
- d) si les faits qui ont motivé la condamnation font l'objet de poursuites dans l'Etat d'exécution;
- e) si le condamné ne s'est pas acquitté, dans la mesure jugée satisfaisante par l'Etat de condamnation, des sommes, amendes, frais de justice, dommages-intérêts et condamnations pécuniaires de toute nature mises à sa charge;
- f) si le condamné a la nationalité de l'Etat de condamnation.

Article 8

L'exécution d'une peine privative de liberté est régie par la loi de l'Etat d'exécution aux conditions prévues par les articles suivants.

Article 9

Si la nature et la durée de cette sanction sont incompatibles avec la législation de l'Etat d'exécution, cet Etat peut adapter cette sanction à la peine ou mesure prévue par sa propre loi pour des infractions de même nature. Cette peine ou mesure correspond, autant que possible, quant à sa nature, à celle infligée par la condamnation à exécuter. Elle ne peut aggraver par sa nature ou par sa durée la sanction prononcée dans l'Etat de condamnation ni excéder le maximum prévu par la loi de l'Etat d'exécution.

Article 10

L'Etat de condamnation informe sans délai l'Etat d'exécution de toute décision ou de tout acte de procédure intervenu sur son territoire qui met fin au droit d'exécution.

Les autorités compétentes de l'Etat d'exécution doivent mettre fin à l'exécution de la peine dès qu'elles ont été informées de toute décision ou mesure qui a pour effet d'enlever à la sanction son caractère exécutoire.

Article 11

L'Etat de condamnation reste, à l'exclusion de l'Etat d'exécution, compétent pour statuer sur tout recours en révision introduit contre le jugement.

Article 12

L'Etat d'exécution est seul compétent pour prendre à l'égard du condamné, les décisions de réduction de peine et plus généralement, pour déterminer les modalités d'exécution de la peine.

Article 13

La prise en charge du condamné par les autorités de l'Etat d'exécution suspend l'exécution de la condamnation dans l'Etat de condamnation. Lorsque le condamné se soustrait à l'exécution, une fois transféré vers l'Etat d'exécution, l'Etat de condamnation récupérera le droit d'exécuter le reliquat de la peine.

Article 14

§ 1er. Une personne transférée conformément aux dispositions de la présente Convention ne pourra être jugée ou condamnée à nouveau dans l'Etat d'exécution sur la base des faits qui ont donné lieu à la condamnation dans

l'Etat de condamnation.

§ 2. Toutefois, une personne transférée pourra être détenue, jugée et condamnée dans l'Etat d'exécution pour tout fait autre que celui ayant donné lieu à la condamnation dans l'Etat de condamnation, lorsqu'il est sanctionné pénalement par la législation de l'Etat d'exécution.

Article 15

L'Etat d'exécution fournira des informations à l'Etat de condamnation concernant l'exécution de la condamnation :

- a) lorsqu'il considère terminée l'exécution de la condamnation;
- b) si le condamné s'évade avant que l'exécution de la condamnation ne soit terminée;
- c) si l'Etat de condamnation lui demande un rapport spécial.

Article 16

La présente convention sera applicable à l'exécution des condamnations prononcées soit avant, soit après son entrée en vigueur.

CHAPITRE II. - Procédure

Article 17

La demande de transfèrement peut être présentée :

- a) soit par le condamné lui-même ou son représentant légal qui présente, à cet effet, une requête à l'un des deux Etats;
- b) soit par l'Etat de condamnation;
- c) soit par l'Etat d'exécution.

Article 18

Toute demande est formulée par écrit. Elle indique l'identité du condamné, son lieu de résidence dans l'Etat de condamnation et dans l'Etat d'exécution. Elle est accompagnée d'une déclaration recueillie par une autorité judiciaire constatant le consentement du condamné.

Article 19

§ 1er. Sont produits par l'Etat d'exécution soit à l'appui de sa demande, soit en réponse à la demande formulée par l'Etat de condamnation :

- a) un document indiquant que le condamné est ressortissant de cet Etat;
- b) le texte des dispositions légales sanctionnant le fait qui a donné lieu à la condamnation dans l'Etat de condamnation, ainsi que toute information utile sur les modalités de l'exécution de la sanction dans l'Etat d'exécution, et sur les conséquences juridiques de la condamnation dans l'Etat d'exécution.

§ 2. Sont produits par l'Etat de condamnation, soit à l'appui de sa demande, soit en réponse à la demande formulée par l'Etat d'exécution :

- a) L'original ou une copie authentique de la décision condamnant le délinquant. Il certifie le caractère exécutoire de la décision et il précise, dans toute la mesure du possible, les circonstances de l'infraction, le temps et le lieu où elle a été commise, sa qualification légale et la durée de la sanction à exécuter;
- b) Un document indiquant l'identité du condamné et son lieu de résidence dans l'Etat de condamnation et dans l'Etat d'exécution;
- c) L'indication de la durée de la condamnation déjà subie, imputation faite de la durée de la détention préventive éventuellement subie et en tenant compte de tout autre acte affectant l'exécution de la condamnation;
- d) Toute information utile sur les modalités de l'exécution de la sanction dans l'Etat de condamnation.

§ 3. Si l'un des deux Etats estime que les renseignements fournis par l'autre Etat sont insuffisants pour lui permettre d'appliquer la présente convention, il demande le complément d'information nécessaire.

§ 4. Le condamné doit être informé de l'évolution de son dossier, ainsi que de toute décision prise par l'un des deux Etats au sujet de sa demande de transfèrement.

Article 20

Sauf cas exceptionnel, les demandes sont adressées par le Ministère de la Justice de l'Etat requérant au Ministère de la Justice de l'Etat requis. Les réponses sont transmises par la même voie dans les meilleurs délais.

L'Etat requis doit informer l'Etat requérant dans les plus brefs délais de la décision d'accepter ou de refuser le transfèrement demandé.

Article 21

Chacun des deux Etats pourra se réserver la faculté d'exiger que les demandes et pièces annexes lui soient adressées accompagnées d'une traduction dans la langue ou l'une des langues officielles de l'Etat requérant.

Article 22

Les pièces et documents transmis en application de la présente convention sont dispensés de toute formalité de légalisation.

Article 23

Les frais de transfèrement sont à la charge de l'Etat d'exécution, sauf s'il en est décidé autrement par les deux Etats.

L'Etat qui assume les frais de transfèrement fournit l'escorte.

L'Etat d'exécution ne peut en aucun cas réclamer le remboursement des frais engagés par lui pour l'exécution de la peine et la surveillance du condamné.

TITRE III. - Transfèrement temporaire**Article 24**

§ 1er. Dans le cadre d'une procédure de transfèrement en cours et dans l'attente d'une décision définitive, les Parties contractantes peuvent, pour des raisons humanitaires majeures, notamment pour des raisons graves de santé de la personne condamnée ou des membres proches de sa famille, si des considérations spéciales ne s'y opposent, autoriser d'un commun accord le transfèrement temporaire du condamné vers l'Etat d'exécution.

L'Etat de santé de la personne concernée devra être justifié par des certificats ou attestations émanant de personnes ou d'organismes légalement compétents à cet effet.

L'Etat de condamnation pourra déterminer les conditions et modalités du transfèrement.

La requête et le consentement de la personne condamnée seront recueillis par procès verbal établi devant un membre de l'autorité judiciaire qui devra préalablement l'informer des conditions du transfèrement temporaire et des obligations que les Parties contractantes doivent prendre en charge en vertu de l'application du présent article.

§ 2. La personne transférée restera en détention sur le territoire de l'Etat d'exécution, à moins que l'Etat de condamnation n'autorise sa liberté.

§ 3. L'Etat d'exécution est tenu de garantir le retour de la personne transférée vers l'Etat de condamnation dès que les raisons du transfèrement temporaire ont pris fin.

La détention sur le territoire de l'Etat d'exécution sera imputée sur la durée de la privation de liberté que la personne transférée doit encore subir sur le territoire de l'Etat de condamnation.

§ 4. En cas de fuite de la personne transférée, l'Etat d'exécution prendra toute mesure en vue de son arrestation.

§ 5. Les dispositions de l'article 23 sont applicables au transfèrement temporaire.

TITRE IV. - Règlement des différends**Article 25**

Tout différend occasionné par l'interprétation ou l'application de la présente Convention sera résolu par la voie diplomatique.

Il est créé une commission mixte consultative, composée de représentants des Ministères des Affaires Etrangères et de la Justice, qui se réunira périodiquement à la demande de l'un ou de l'autre Etat, afin de faciliter le règlement des problèmes qui surgiront de l'application de cette Convention.

TITRE V. - Dispositions finales**Article 26**

§ 1er. Chacune des Parties contractantes notifiera à l'autre Partie l'accomplissement des procédures requises par sa Constitution pour l'entrée en vigueur de la présente Convention. Celle-ci prendra effet le premier jour du deuxième mois suivant la date de la dernière de ces notifications.

§ 2. La présente Convention est conclue pour une durée illimitée.

§ 3. Chacune des parties contractantes pourra à tout moment la dénoncer et cette dénonciation prendra effet un an après la date de réception de sa notification par l'autre partie contractante.

En foi de quoi, les représentants des deux Etats, autorisés à cet effet, ont signé la présente convention et y ont apposé leur sceau.

Fait à Bruxelles, le 7 juillet 1997 en double exemplaire, en langue française, néerlandaise et arabe, les trois textes faisant également foi.

Pour le Royaume de Belgique :

S. DE CLERCK,

Ministre de la Justice

Pour le Royaume du Maroc :

A. AMALOU,

Ministre de la Justice

Conformément aux dispositions de la convention, celle-ci est entrée en vigueur le 1er juin 1999.

BIJLAGE 4

Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en het Koninkrijk Marokko inzake bijstand aan gedetineerde personen en overbrenging van gevonnisse personen, ondertekend te Brussel op 7 juli 1997

Het Koninkrijk België

en

Het Koninkrijk Marokko

Ernaar strevend de vriendschappelijke betrekkingen en de samenwerking tussen beide Staten, inzonderheid de rechterlijke samenwerking tussen beiden te bevorderen,

Ernaar strevend in gemeen overleg de aangelegenheden betreffende de overbrenging van gevonnisse personen te regelen,

Ernaar strevend gevonnisse personen de mogelijkheid te bieden hun vrijheidsberovende straf te ondergaan in het land waarvan zij onderdaan zijn, teneinde hun resocialisatie te vergemakkelijken,

Vastbesloten elkaar, volgens de regels en onder de voorwaarden bepaald in deze Overeenkomst, de ruimst mogelijke samenwerking te verlenen zowel betreffende bijstand aan gedetineerde personen, als betreffende de overbrenging van personen veroordeeld tot vrijheidsberovende straffen,

Zijn overeengekomen als volgt :

TITEL I. - Bijstand van consuls aan gedetineerde personen

Artikel 1

a) Tenzij betrokkene zich daartegen uitdrukkelijk verzet, geven de bevoegde autoriteiten van elke Staat de bevoegde Consul onverwijld kennis van de aanhouding, de opsluiting of een andere vorm van detentie waaraan een onderdaan van de andere Staat onderworpen is, van de feiten die hem ten laste worden gelegd alsmede van de wettelijke bepalingen welke als grondslag dienen voor de vervolging. Deze kennisgeving moet zo spoedig mogelijk geschieden en, uiterlijk, voor het verstrijken van een termijn van zes dagen te rekenen van de dag waarop bovengenoemde onderdaan aangehouden of opgesloten, dan wel aan een andere vorm van detentie onderworpen is. Hetzelfde geldt zodra een definitieve veroordeling is uitgesproken;

b) Tenzij betrokkene zich daartegen uitdrukkelijk verzet, heeft de Consul het recht zich te begeven naar een van zijn onderdanen die aangehouden of opgesloten, dan wel aan een andere vorm van detentie onderworpen is, of een vrijheidsberovende straf ondergaat in de Staat van verblijf, zich met hem te onderhouden en met hem in briefwisseling te zijn, alsmede erin te voorzien dat hij in rechte wordt vertegenwoordigd. Het recht zich naar deze onderdaan te begeven wordt de Consul zo spoedig mogelijk toegekend en, uiterlijk, voor het verstrijken van een termijn van acht dagen te rekenen van de dag waarop de betrokkene aangehouden, opgesloten of aan een andere vorm van detentie onderworpen is. De bezoeken worden op gezette tijden en met redelijke tussentijden toegestaan.

c) Behoudens andersluidend advies van de rechterlijke autoriteit, stellen de bevoegde autoriteiten de Consul onverwijld in het bezit van de briefwisseling en de mededelingen die aan hem zijn gericht door de onderdaan van de andere Staat, die in de Staat van verblijf aangehouden, opgesloten of aan een andere vorm van detentie onderworpen is, dan wel een vrijheidsberovende straf ondergaat.

Artikel 2

Ingeval een onderdaan van een van beide Staten wordt aangehouden wegens een onopzettelijk misdrijf begaan in de andere Staat, streven de bevoegde autoriteiten ernaar, in het kader van hun wetgeving, de nodige voorzieningen te treffen, inzonderheid maatregelen betreffende gerechtelijk toezicht of het stellen van een borg, zodat betrokkene in vrijheid kan worden gesteld. Aan de bevoegde Consul wordt kennis gegeven van de maatregelen die aan zijn onderdaan werden opgelegd.

TITEL II. - Overbrenging van gevonnisse en gedetineerde personen

HOOFDSTUK I. - Algemene beginselen

Artikel 3

Voor de toepassing deze Overeenkomst wordt verstaan onder :

- a) de uitdrukking "Staat van veroordeling" de Staat waarin de veroordeling werd uitgesproken en waaruit de persoon wordt overgebracht;
- b) de uitdrukking "Staat van tenuitvoerlegging" de Staat waarnaar de gevonnisse persoon wordt overgebracht teneinde zijn straf te ondergaan;
- c) de term "gedetineerde veroordeelde" de persoon die op het grondgebied van een van beide Staten rechterlijk werd veroordeeld, een vrijheidsberovende straf moet ondergaan en in hechtenis is genomen;
- d) de vrijheidsberovende veiligheidsmaatregelen die door een rechter wegens een misdrijf worden uitgesproken worden eveneens als een veroordeling beschouwd.

Artikel 4

De bevoegde autoriteiten van de Staat van veroordeling geven aan definitief veroordeelde onderdanen van de andere Staat kennis van de mogelijkheid om, krachtens deze Overeenkomst, te worden overbracht naar hun land van herkomst met het oog op de tenuitvoerlegging van hun straf.

Artikel 5

Deze Overeenkomst is van toepassing onder de volgende voorwaarden :

- a) het misdrijf dat aan het verzoek ten grondslag ligt, moet in de wetgeving van beide Staten strafbaar zijn gesteld;
- b) de rechterlijke beslissing moet definitief en uitvoerbaar zijn;
- c) de veroordeelde moet een onderdaan zijn van de Staat waarnaar hij wordt overgebracht;
- d) de veroordeelde of zijn wettelijk vertegenwoordiger, gelet op zijn leeftijd of op zijn lichamelijke of op zijn geestelijke toestand, moet met de overbrenging instemmen, vrijwillig en zich volledig bewust van de daaruit voortvloeiende juridische gevolgen, inzonderheid de gevolgen bedoeld in artikel 14, tweede lid;
- e) op het tijdstip van het verzoek tot overbrenging, moet de gevonniste persoon nog ten minste een jaar van de straf ondergaan; in uitzonderingsgevallen kunnen beide Staten zich akkoord verklaren met de overbrenging zelfs wanneer de duur van de alsnog te ondergane straf lager is dan een jaar;
- d) de Overeenkomstsluitende Partijen moeten het over de overbrenging eens zijn.

Artikel 6

De overbrenging van de gevonniste persoon wordt geweigerd :

- a) wanneer de aangezochte Staat van oordeel is dat de overbrenging zou kunnen leiden tot een aantasting van zijn soevereiniteit, van zijn veiligheid, van zijn openbare orde, van de grondbeginselen van zijn rechtsorde of van zijn wezenlijke belangen;
- b) wanneer er ernstige redenen zijn om aan te nemen dat in geval van tenuitvoerlegging van de straf in de Staat van tenuitvoerlegging, de toestand van de gevonniste persoon zou kunnen verslechteren wegens zijn ras, godsdienst of politieke overtuiging;
- c) wanneer de straf volgens de wet van een van beide Staten verjaard is.

Artikel 7

De overbrenging kan worden geweigerd :

- a) wanneer het misdrijf uitsluitend bestaat uit het niet-nakomen van militaire verplichtingen;
- b) wanneer de veroordeling die aan het verzoek ten grondslag lag, gegrond is op feiten die in de Staat van tenuitvoerlegging definitief zijn berecht;
- c) wanneer de bevoegde autoriteiten van de Staat van tenuitvoerlegging beslist hebben geen vervolgingen in te stellen of de vervolgingen te beëindigen die zij voor dezelfde feiten hebben ingesteld;
- d) wanneer de feiten die aan de veroordeling ten grondslag liggen het voorwerp zijn van vervolgingen in de Staat van tenuitvoerlegging;
- e) wanneer de gevonniste persoon de hem opgelegde geldsommen, boetes, gerechtskosten, schadevergoedingen en geldelijke veroordelingen van welke aard ook, niet in de door de Staat van veroordeling bevredigend geachte mate gekweten heeft;
- f) wanneer de gevonniste persoon de nationaliteit heeft van de Staat van veroordeling.

Artikel 8

De tenuitvoerlegging van een vrijheidsberovende straf wordt beheerst door het recht van de Staat van tenuitvoerlegging onder de voorwaarden bedoeld in de hiernavolgende artikelen.

Artikel 9

Indien deze straf naar aard en duur onverenigbaar is met de wet van de Staat van tenuitvoerlegging, kan deze Staat de sanctie aanpassen aan de straf of maatregel door zijn eigen wet voor een soortgelijk strafbaar feit voorgeschreven. Wat de aard betreft, stemt de straf of maatregel voor zover mogelijk overeen met die welke door de ten uitvoer te leggen veroordeling is opgelegd. De door de Staat van veroordeling opgelegde sanctie wordt hierdoor naar aard en duur niet verzwaaard en evenmin mag het door de wet van de Staat van tenuitvoerlegging voorgeschreven maximum hierdoor worden overschreden.

Artikel 10

De Staat van tenuitvoerlegging geeft de Staat van tenuitvoerlegging onverwijld kennis van enige beslissing of akte van rechtspleging op zijn grondgebied die het recht van tenuitvoerlegging beëindigt.

De bevoegde autoriteiten van de Staat van tenuitvoerlegging dienen de tenuitvoerlegging van de straf te beëindigen zodra zij in kennis zijn gesteld van enige beslissing of maatregel ten gevolge waarvan de veroordeling niet meer voor tenuitvoerlegging vatbaar is.

Artikel 11

Slechts de Staat van veroordeling, met uitsluiting van de Staat van tenuitvoerlegging, is bevoegd om te beslissen over een verzoek tot herziening van het vonnis.

Artikel 12

Slechts de Staat van uitvoering is bevoegd om ten aanzien van de gevonnisse persoon beslissingen te nemen betreffende strafvermindering en, meer in het algemeen, om de wijze van tenuitvoerlegging van de straf te bepalen.

Artikel 13

Met de daadwerkelijke overname van de gevonnisse persoon door de autoriteiten van de Staat van tenuitvoerlegging wordt de tenuitvoerlegging van de veroordeling in de Staat van veroordeling geschorst. Indien de gevonnisse persoon zich aan de tenuitvoerlegging onttrekt zodra hij naar de Staat van tenuitvoerlegging is overgebracht, heeft de Staat van veroordeling opnieuw het recht de duur van de alsnog te ondergane straf ten uitvoer te leggen.

Artikel 14

§ 1. Een ingevolge de bepalingen van deze Overeenkomst overgebrachte persoon kan in de Staat van tenuitvoerlegging niet opnieuw worden gevonnist of veroordeeld op grond van de feiten die in de Staat van veroordeling tot de veroordeling aanleiding hebben gegeven.

§ 2. De overgebrachte persoon kan in de Staat van tenuitvoerlegging evenwel worden gedetineerd, gevonnist en veroordeeld voor andere feiten dan die welke aanleiding hebben gegeven tot de veroordeling in de Staat van veroordeling, wanneer die feiten door de wetgeving van de Staat van tenuitvoerlegging strafrechtelijk worden bestraft.

Artikel 15

De Staat van tenuitvoerlegging geeft de Staat van veroordeling kennis ten aanzien van de tenuitvoerlegging van de veroordeling :

- a) wanneer eerstgenoemde de veroordeling beschouwt als geheel ten uitvoer gelegd;
- b) indien de gevonnisse persoon uit de detentie ontsnapt is voor beëindiging van de tenuitvoerlegging van de veroordeling; of
- c) indien de Staat van veroordeling om een bijzonder rapport verzoekt.

Artikel 16

Deze Overeenkomst is van toepassing op de tenuitvoerlegging van veroordelingen die hetzij voor, hetzij na de inwerkingtreding van deze Overeenkomst zijn uitgesproken.

HOOFDSTUK II. - Procedure

Artikel 17

Het verzoek tot overbrenging kan worden ingediend :

- a) hetzij door de gevonnisse persoon zelf of door zijn wettelijke vertegenwoordiger die, te dien einde, bij een van beide Staten een verzoekschrift indient;
- b) hetzij door de Staat van veroordeling;
- c) hetzij door de Staat van tenuitvoerlegging.

Artikel 18

Het verzoek wordt schriftelijk geformuleerd. Het vermeldt de naam van de gevonnisse persoon en zijn verblijfplaats in de Staat van veroordeling en in de Staat van tenuitvoerlegging. Het gaat vergezeld van een door een rechterlijke autoriteit verworven verklaring houdende de instemming van de gevonnisse persoon.

Artikel 19

§ 1. Ter ondersteuning van zijn verzoek, dan wel in antwoord op het verzoek geformuleerd door de Staat van veroordeling, verstrekt de Staat van tenuitvoerlegging:

- a) Een document waaruit blijkt dat de gevonnisse persoon een onderdaan is van die Staat;
- b) de tekst van het toepasselijke recht dat straf stelt op het feit dat aanleiding heeft gegeven tot de veroordeling in de Staat van veroordeling, alsmede nuttige inlichtingen over de wijze van tenuitvoerlegging van de sanctie in de Staat van tenuitvoerlegging, en over de rechtsgevolgen van de veroordeling in de Staat van veroordeling.

§ 2. Ter ondersteuning van zijn verzoek, dan wel in antwoord op het verzoek geformuleerd door de Staat van tenuitvoerlegging, verstrekt de Staat van veroordeling:

- a) Het origineel of een authentiek afschrift van de beslissing houdende veroordeling van de delinquent, waarin wordt bevestigd dat de beslissing uitvoerbaar is en, voor zover zulks mogelijk is, een nadere omschrijving wordt gegeven van de omstandigheden van het misdrijf, van het tijdstip waarop en van de plaats waar het werd gepleegd, de wettelijke omschrijving ervan en de duur van de alsnog te ondergane straf;
- b) Een document waarop de naam van de gevonnisse persoon en zijn verblijfplaats in de Staat van veroordeling en in de Staat van tenuitvoerlegging zijn vermeld;
- c) Een opgave betreffende het reeds ondergane gedeelte van de veroordeling, na toerekening van de duur van de eventuele voorlopige hechtenis en rekening houdend met elke andere voor de tenuitvoerlegging van de veroordeling ter zake dienende handeling;
- d) Nuttige inlichtingen over de wijze van tenuitvoerlegging van de sanctie in de Staat van veroordeling;

§ 3. Wanneer een van beide Staten van oordeel is dat de inlichtingen verstrekt door de andere Staat niet volstaan om de toepassing van deze Overeenkomst mogelijk te maken, vraagt deze partij de nodige aanvullende inlichtingen.

§ 4. De gevonniste persoon dient van de evolutie van zijn dossier in kennis te worden gesteld, alsmede van elke door een van beide Staten over zijn verzoek tot overbrenging genomen beslissing.

Artikel 20

Behoudens in uitzonderingsgevallen, worden de verzoeken door het Ministerie van Justitie van de verzoekende Staat aan het Ministerie van Justitie van de aangezochte Staat gericht. De antwoorden worden onverwijld langs dezelfde weg gegeven.

De aangezochte Staat stelt de verzoekende Staat onverwijld in kennis van zijn beslissing of al dan niet met de verzochte overbrenging wordt ingestemd.

Artikel 21

Elke van beide Staten kan zich het recht voorbehouden te eisen dat de hem toegestuurde verzoeken en de bijlagen vergezeld gaan van een vertaling in de of in een der officiële talen van de verzoekende Staat.

Artikel 22

De bescheiden en documenten die met toepassing van deze Overeenkomst worden overgezonden, zijn vrijgesteld van legalisatie.

Artikel 23

De kosten van overbrenging worden gedragen door de Staat van tenuitvoerlegging, tenzij beide Staten ter zake anders hebben bepaald.

De Staat die de kosten van overbrenging draagt, voorziet in de begeleiding.

De Staat van tenuitvoerlegging kan in geen geval de terugbetaling eisen van de kosten die hij heeft gemaakt voor de tenuitvoerlegging van de straf en de bewaking van de gevonniste persoon.

TITEL III. - Tijdelijke overbrenging

Artikel 24

§ 1. In het kader van een aan de gang zijnde overbrengingsprocedure en in afwachting van een definitieve beslissing, kunnen de Overeenkomstsluitende Partijen om belangrijke humanitaire redenen, inzonderheid ernstige redenen die verband houden met de gezondheid van de gevonniste persoon of van zijn naaste familieleden, en op voorwaarde dat daartegen wegens bijzondere overwegingen geen bezwaar is, in onderlinge overeenstemming akkoord gaan met de tijdelijke overbrenging van de gevonniste persoon naar de Staat van tenuitvoerlegging.

De gezondheidstoestand van de betrokken persoon moet worden verantwoord aan de hand van getuigschriften en attesten afgeleverd door personen of organismen die daartoe wettelijk bevoegd zijn.

De Staat van veroordeling kan de voorwaarden inzake en de wijze van de overbrenging bepalen.

Het verzoekschrift en de instemming van de gevonniste persoon worden verworven bij een proces-verbaal opgemaakt voor een lid van de rechterlijke autoriteit die de betrokkene vooraf moet voorlichten over de voorwaarden van de tijdelijke overbrenging en over de verplichtingen die de Overeenkomstsluitende Partijen moeten naleven op grond van de toepassing van dit artikel.

§ 2. De overgebrachte persoon blijft in detentie op het grondgebied van de Staat van tenuitvoerlegging, tenzij de Staat van veroordeling met zijn invrijheidstelling instemt.

§ 3. De Staat van tenuitvoerlegging is gehouden de terugkeer van de overgebrachte persoon naar de Staat van veroordeling te waarborgen zodra de redenen die aan de tijdelijke overbrenging ten grondslag liggen, ophouden te bestaan.

De detentie op het grondgebied van de Staat van tenuitvoerlegging wordt toegerekend op de duur van de vrijheidsberovende straf die de overgebrachte persoon alsnog moet ondergaan op het grondgebied van de Staat van veroordeling.

§ 4. Ingeval de overgebrachte persoon voortvluchtig is, neemt de Staat van tenuitvoerlegging maatregelen met het oog op zijn aanhouding.

§ 5. De bepalingen van artikel 23 zijn van toepassing op de tijdelijke overbrenging.

TITEL IV. - Regeling van geschillen

Artikel 25

Geschillen die voortvloeien uit de uitlegging of uit de toepassing van deze Overeenkomst, worden langs diplomatieke weg opgelost.

Er wordt een gemengde raadgevende commissie ingesteld, bestaande uit vertegenwoordigers van de Ministeries van Buitenlandse Zaken en Justitie, die op geregelde tijdstippen vergadert op verzoek van een van beide Staten, teneinde de regeling van de problemen die uit de toepassing van deze Overeenkomst kunnen voortvloeien, te vergemakkelijken.

TITEL IV. - Slotbepalingen**Artikel 26**

§ 1. Elke Overeenkomstsluitende Partij geeft aan de andere Partij kennis van de vervulling van de luidens haar grondwet vereiste procedures betreffende de inwerkingtreding van deze Overeenkomst. Deze Overeenkomst gaat in de eerste dag van de tweede maand na die volgt op de laatste kennisgeving.

§ 2. Deze Overeenkomst is gesloten voor onbepaalde duur.

§ 3. Elke Overeenkomstsluitende Partij kan de Overeenkomst te allen tijde opzeggen, welke opzegging van kracht wordt een jaar na het tijdstip waarop de andere Overeenkomstsluitende Partij de betekening van de opzegging heeft ontvangen.

Ten blijke waarvan, de vertegenwoordigers van beide Staten, deze Overeenkomst hebben ondertekend en eraan hun zegel hebben gehecht.

Gedaan te Brussel, op 7 juli 1997, in twee exemplaren, in de Nederlandse, de Franse en de Arabische taal, de drie teksten zijnde gelijkelijk authentiek.

Voor het Koninkrijk België :

S. DE CLERCK,

Minister van Justitie

Voor het Koninkrijk Marokko :

A. AMALOU,

Minister van Justitie

Overeenkomstig de bepalingen van de overeenkomst, is dit op 1 juni 1999 in werking getreden.

ANNEXE 5

Convention du 30 avril 1981 entre le Royaume de Belgique et le Royaume du Maroc relative à l'entraide judiciaire en matière civile, commerciale et administrative et dans le domaine de l'information juridique

Soucieux de promouvoir les rapports d'amitié et la coopération juridique entre les deux Etats, Désireux, d'une part, de régler, de commun accord, les questions relatives à l'entraide judiciaire en matière civile, commerciale et administrative et de faciliter, dans les rapports entre la Belgique et le Maroc, l'application de la Convention de La Haye du 1er mars 1954 relative à la procédure civile, Convaincu d'autre part que l'établissement d'un système d'entraide en vue de faciliter l'obtention par les autorités judiciaires de l'un des deux Etats contractants d'informations sur le droit de l'autre Etat contractant, contribuerait à la réalisation de ce but,

Titre Ier. Entraide judiciaire en matière civile, commerciale et administrative.

Dispositions générales.

Article 1. Chacun des deux Etats assure sur son territoire aux nationaux de l'autre Etat, la protection juridique de leurs droits et intérêts personnels ou patrimoniaux, dans les mêmes conditions qu'à ses propres nationaux. Les nationaux de chacun des deux Etats ont, en conséquence sur le territoire de l'autre, libre et facile accès auprès des autorités judiciaires, dans les mêmes conditions que les nationaux de cet autre Etat, pour la poursuite de la défense de leurs droits et intérêts.

Art. 2. Les dispositions de la présente Convention concernant les nationaux d'un des deux Etats s'appliquent également aux personnes morales qui ont leur siège sur le territoire de cet Etat.

Communication des actes judiciaires et extrajudiciaires.

Art. 3. Les actes judiciaires et extrajudiciaires en matière civile, commerciale et administrative destinés à des personnes qui se trouvent sur le territoire de l'un des deux Etats sont adressés par le Ministère de la Justice de l'Etat requérant au Ministère de la Justice de l'Etat requis.

Les récépissés et les attestations de remise ou de signification des actes sont renvoyés au Ministère de la Justice de l'Etat requérant.

Les dispositions des paragraphes qui précèdent ne font pas obstacle à la faculté d'adresser directement par la voie de la poste des actes à leurs destinataires se trouvant sur le territoire de l'Etat requis.

Art. 4. La demande comprend les éléments essentiels de l'acte tels que l'autorité requérante, l'identité des parties, l'adresse du destinataire, la nature de l'acte et, le cas échéant, la date et le lieu de comparution, les délais figurant dans l'acte, la juridiction qui a rendu la décision ainsi que tous autres éléments utiles.

Art. 5. L'autorité requise assure la remise des actes dans les conditions prévues par la réglementation applicable en la matière. Si les actes ne sont pas rédigés dans sa langue ou ne sont pas accompagnés d'une traduction certifiée conforme, l'autorité requise remettra ces actes au destinataire s'il accepte de les recevoir.

Les deux Etats renoncent réciproquement au remboursement des frais occasionnés par l'intervention d'un officier ministériel ou par l'emploi d'une forme spéciale.

Commissions rogatoires.

Art. 6. Les commissions rogatoires en matière civile, commerciale ou administrative sont transmises par l'intermédiaire des Ministères de la Justice des deux Etats.

Art. 7. Lorsque l'adresse du destinataire de l'acte ou de la personne dont l'audition est demandée est incomplète ou inexacte, l'autorité requise s'efforce, dans toute la mesure du possible, de satisfaire à la demande dont elle est saisie. Elle peut à cette fin demander à l'Etat requérant de fournir tous renseignements complémentaires de nature à permettre l'identification de la personne concernée.

Art. 8. Les dispositions de l'article précédent n'excluent pas la faculté pour les parties contractantes de faire exécuter directement et sans contrainte par leurs agents diplomatiques et consulaires, les commissions rogatoires relatives à l'audition de leurs ressortissants. En cas de conflit de législation, la nationalité de la personne dont l'audition est requise sera déterminée par la loi du Pays où la commission rogatoire doit être exécutée.

Art. 9. Les personnes dont l'audition est demandée en exécution d'une commission rogatoire, seront invitées à comparaître par simple avis administratif; si elle refusent de déférer à cet avis, l'autorité requise devra user des moyens de contrainte prévus par la loi de son Pays.

Art. 10. L'exécution des commissions rogatoires ne donnera lieu au remboursement d'aucun frais, sauf en ce qui

concerne les honoraires d'experts.

Cautio judicatum solvi.

Art. 11. Les nationaux de l'un des deux Etats contractants qui sont demandeurs ou intervenants devant les autorités judiciaires de l'autre Etat contractant sont dispensés de la cautio judicatum solvi.

Exequatur : frais et dépens.

Art. 12. Les demandes d'exequatur des décisions portant condamnation aux frais et dépens du procès prévues aux articles 13 et 19 de la Convention de la Haye peuvent être adressées directement par la partie intéressée à l'autorité judiciaire compétente.

Art. 13. Pour établir que les décisions sont passées en force de chose jugée, elles seront accompagnées :

- a) d'un document dont il résulte que la décision a été signifiée à la partie contre laquelle l'exécution est poursuivie;
- b) d'une attestation établissant que la décision ne fait l'objet ni d'un recours ordinaire ni d'un pourvoi en cassation ou ne peut plus faire l'objet d'un tel recours ou pourvoi.

Assistance judiciaire.

Art. 14. Les demandes d'assistance judiciaire peuvent être transmises directement entre les Ministères de la Justice des deux Etats.

Dispense de la légalisation.

Art. 15. Les documents qui émanent des autorités judiciaires de l'un des deux Etats et qui sont munis de leur sceau, ainsi que les documents dont elles attestent la certitude de la date, la véracité de la signature ou la conformité à l'original, sont dispensés de toute légalisation lorsqu'ils doivent être produits sur le territoire de l'autre Etat.

En cas de doute sérieux sur l'authenticité d'un document la vérification en est effectuée par l'intermédiaire des Ministères de la Justice.

Transmission en matière d'actes d'état civil.

Art. 16. Les autorités compétentes de chacun des deux Etats transmettent sans frais aux autorités compétentes de l'autre Etat, sur leur demande et selon le cas, des expéditions ou des extraits de tout acte de l'état civil, des certificats de l'état civil ainsi que des expéditions des décisions rendues en matière d'état civil, lorsque ces documents concernent des nationaux de l'Etat requérant et qu'ils sont demandés dans un intérêt administratif dûment spécifié. Ces documents sont dispensés de toute législation.

Titre II. Information juridique.

Echange de renseignements en matière de législation.

Art. 17. Les Ministères de la Justice se communiquent réciproquement et sur demande, des renseignements sur les lois, les décisions de jurisprudence concernant un point particulier ainsi que toute autre information juridique.

Echange de renseignements dans le cadre d'instances judiciaires.

Art. 18. Les Etats contractants s'engagent à se fournir, selon les dispositions qui suivent :

- a) des renseignements concernant leur droit dans le domaine civil, commercial et administratif ainsi que dans le domaine de la procédure civile, commerciale et administrative et de l'organisation des juridictions tant judiciaires qu'administratives.
- b) des renseignements concernant leur droit matériel et procédural, leur organisation judiciaire dans le domaine pénal, y compris le ministère public, ainsi que le droit relatif à l'exécution des mesures pénales.

Art. 19. Les demandes de renseignements et les réponses qui y seront données sont transmises par les Ministères de la Justice.

Art. 20. La demande de renseignements devra émaner soit d'une autorité judiciaire soit, dans le cadre de l'assistance judiciaire, de l'autorité chargée de statuer sur l'octroi de cette assistance.

Art. 21. La demande de renseignements devra indiquer l'autorité dont elle émane ainsi que la nature de l'affaire. Elle devra préciser, d'une façon aussi exacte que possible, les points sur lesquels l'information concernant le droit de l'Etat requis est demandée.

La demande sera accompagnée de l'exposé des faits nécessaire tant pour la bonne compréhension que pour la formulation d'une réponse exacte et précise; des copies de pièces pourront être jointes dans la mesure où elles seront nécessaires pour préciser la portée de la demande.

La demande pourra porter, à titre complémentaire, sur des points concernant des domaines autres que ceux visés à l'article 18 lorsqu'ils présenteront un lien de connexité avec les points principaux de la demande.

Art. 22. La réponse devra avoir pour but d'informer objectivement l'autorité dont émane la demande sur le droit de l'Etat requis. Elle comportera, selon le cas, la fourniture de textes législatifs et réglementaires et de décisions jurisprudentielles. Elle sera assortie, dans la mesure jugée nécessaire à la bonne information du demandeur, de documents complémentaires tels que extraits d'ouvrages doctrinaux et travaux préparatoires. Elles pourront éventuellement être accompagnées de commentaires explicatifs.

Art. 23. Les renseignements contenus dans une réponse ne lient pas l'autorité dont émane la demande.

Art. 24. L'Etat requis pourra refuser de donner suite à la demande de renseignements lorsque ses intérêts sont affectés par le litige à l'occasion duquel la demande a été formulée ou lorsqu'il estime que la réponse serait de nature à porter atteinte à sa souveraineté ou à sa sécurité.

Art. 25. La réponse à une demande de renseignements devra être fournie aussi rapidement que possible. Toutefois, si l'élaboration de la réponse exige un long délai, le Ministère de la Justice requis en avisera le Ministère de la Justice requérant, en précisant, si possible, la date à laquelle la réponse pourra vraisemblablement être communiquée.

Art. 26. La réponse ne pourra donner lieu au remboursement de taxes ou de frais, de quelque nature que ce soit.

Dispositions communes.

Art. 27. Dans leurs relations les Ministères de la Justice correspondent chacun dans leur langue et, s'il y a lieu, leurs communications seront accompagnées d'une traduction en langue française.

Les commissions rogatoires, les décisions portant condamnation aux frais et dépens du procès et les autres documents prévus à l'article 6, les documents produits à l'appui d'une demande d'assistance judiciaire, les demandes de renseignements et leurs annexes prévus au titre II, seront rédigés dans la langue de l'Etat requis. Toutefois, ces documents seront accompagnés, si nécessaire, d'une traduction en langue française effectuée par une personne habilitée à cet effet.

Les pièces constatant l'exécution des commissions rogatoires ainsi que les réponses aux demandes de renseignements sont établies en langue française ou accompagnées d'une traduction dans cette langue.

Art. 28. La présente Convention sera ratifiée conformément aux règles constitutionnelles en vigueur dans chacun des deux Etats contractants.

Elle entrera en vigueur le premier jour du deuxième mois suivant la date de l'échange des instruments de ratification.

Elle est conclue pour une durée illimitée.

Chacun des deux Etats peut la dénoncer au moyen d'une notification écrite adressée à l'autre Etat et qui prend effet un an après la date de son envoi.

En foi de quoi, les plénipotentiaires respectifs ont signé la présente Convention et y ont apposé leur sceau.

Fait à Rabat le 30 avril 1981, en deux exemplaires originaux, chacun en néerlandais, en français et en arabe, les trois textes faisant également foi.

NOTE : L'échange des instruments de ratification prévu à l'article 28, alinéa 1, ayant été effectué à Bruxelles le 13 décembre 1983, cette convention entre en vigueur le 1er février 1984, conformément aux dispositions de son article 28, alinéa 2.

BIJLAGE 5

Overeenkomst van 30 april 1981 tussen het Koninkrijk België en het Koninkrijk Marokko betreffende de wederzijdse rechtshulp in burgerlijke zaken, handelszaken en bestuurszaken, alsmede inzake juridische informatie.

Ernaar strevende de vriendschappelijke betrekkingen en de juridische samenwerking tussen beide Staten te bevorderen,

Verlangende, in gemeen overleg, de vraagstukken te regelen inzake de wederzijdse rechtshulp in burgerlijke zaken, handelszaken en bestuurszaken en in de betrekkingen tussen België en Marokko de toepassing te vergemakkelijken van de Overeenkomst van 's-Gravenhage van 1 maart 1954 betreffende de burgerlijke rechtsvordering,

Ervan overtuigd dat het opzetten van een systeem van wederzijdse hulp ten einde de inwinning van inlichtingen door de rechterlijke autoriteiten van een Overeenkomstsluitende Staat omtrent het recht van de andere vereenkomstsluitende Staat te vergemakkelijken, kan bijdragen tot het verwezenlijken van dit doel,

Titel I. Rechtshulp in burgerlijke zaken, handelszaken en bestuurszaken.

Algemene bepalingen.

Artikel 1. Ieder van de twee Staten verzekert op zijn grondgebied aan de onderhorigen van de andere Staat de juridische bescherming van hun rechten en van hun persoonlijke en vermogensrechtelijke belangen onder dezelfde voorwaarden als aan zijn eigen onderdanen.

De onderdanen van ieder der twee Staten hebben, bijgevolg, op het grondgebied van de andere en onder dezelfde voorwaarden als de onderdanen van deze Staat, vrije en gemakkelijke toegang tot de rechterlijke autoriteiten voor de vervolging en verdediging van hun rechten en belangen.

Art. 2. De bepalingen van deze Overeenkomst betreffende de onderdanen van een der twee Staten zijn eveneens toepasselijk op de rechtspersonen die hun zetel hebben op het grondgebied van deze Staat.

Mededeling van gerechtelijke en buitengerechtelijke akten.

Art. 3. De gerechtelijke en buitengerechtelijke akten in burgerlijke zaken, handelszaken en bestuurszaken welke bestand zijn voor personen die zich op het grondgebied van een der twee Staten bevinden, worden door het Ministerie van Justitie van de verzoekende Staat gericht aan het Ministerie van Justitie van de aangezochte Staat. De ontvangstbewijzen en de bewijzen van overhandiging of betekening der akten worden teruggezonden aan het Ministerie van Justitie van de verzoekende Staat.

De bepalingen van de voorafgaande paragrafen beletten niet dat de akten rechtstreeks over de post kunnen worden toegezonden aan degenen voor wie zij bestemd zijn op het grondgebied van de aangezochte Staat.

Art. 4. De aanvraag bevat de voornaamste elementen van de akte zoals de verzoekende overheid, de identiteit der partijen, het adres van degene voor wie zij bestemd is, de aard van de akte en, eventueel, de datum en de plaats van verschijning, de termijnen die voorkomen in de akte, het gerecht dat de beslissing heeft gewezen, evenals alle andere nuttige elementen.

Art. 5. De aangezochte overheid zorgt voor de overhandiging van de akten onder de voorwaarden voorzien door de voor dit onderwerp toepasselijke regelingen. Indien de akten niet opgesteld zijn in haar taal of niet vergezeld gaan van een voor echt verklaarde vertaling, zal de aangezochte overheid deze akten aan degene voor wie zij bestemd zijn overhandigen indien deze erin toestemt ze in ontvangst te nemen.

De twee Staten doen wederkerig afstand van de terugbetaling der kosten veroorzaakt door het optreden van een ministerieel ambtenaar of door het gebruik van een bijzondere vorm.

Rogatoire commissies.

Art. 6. De rogatoire commissies in burgerlijke zaken, handelszaken en bestuurszaken worden overgemaakt door bemiddeling van de Ministeries van Justitie van de twee Staten.

Art. 7. Wanneer het adres van degene voor wie een akte bestemd is of van de persoon wiens verhoor is gevraagd, onvolledig of onjuist is, spant de aangezochte overheid zich in om, voor zover mogelijk, te voldoen aan de tot haar gerichte aanvraag. Zij kan te dien einde aan de verzoekende Staat vragen alle bijkomende inlichtingen te verstrekken die van aard zijn om de identificatie van de betrokken persoon mogelijk maken.

Art. 8. De bepalingen van het voorgaande artikel sluiten voor de Overeenkomstsluitende Partijen de mogelijkheid niet uit om de rogatoire commissies met betrekking tot het verhoor van hun onderdanen

rechtstreeks en zonder drang te laten uitvoeren door hun diplomatieke en consulaire ambtenaren. In geval van wetsconflict wordt de nationaliteit van de persoon om wiens verhoor wordt verzocht, bepaald bij de wet van het Land waar de rogatoire commissie moet worden uitgevoerd.

Art. 9. De personen van wie ter uitvoering van een rogatoire commissie het verhoor wordt gevraagd, worden verzocht op een eenvoudige administratieve oproeping te verschijnen : indien zij weigeren aan dit verzoek te voldoen, moet de aangezochte overheid gebruik maken van de dwangmiddelen waarin haar interne wetgeving voorziet.

Art. 10. De uitvoering van de rogatoire commissies geeft geen aanleiding tot terugbetaling van kosten, behoudens die verbonden aan de honoraria van deskundigen.

Borgstelling ter voldoening aan het vonnis.

Art. 11. De onderdanen van een Overeenkomstsluitende Staat welke voor de rechterlijke autoriteiten van de andere Overeenkomstsluitende Staat als eisers of tussenkomende partijen optreden, zijn vrijgesteld van de borgstelling ter voldoening aan het vonnis.

Uitvoerbaarverklaring : kosten.

Art. 12. De aanvragen tot uitvoerbaarverklaring van de veroordelingen tot de kosten van het geding voorzien bij het artikel 19 van de Overeenkomst van 's-Gravenhage kunnen door de betrokken partij rechtstreeks worden gericht aan de bevoegde rechterlijke overheid.

Art. 13. Ten bewijze dat de uitspraken kracht van gewijsde hebben gekregen, dienen zij vergezeld te gaan :

- van een stuk waaruit blijkt dat de uitspraak werd betekend aan de partij tegen wie de tenuitvoerlegging wordt vervolgd;
- van een getuigschrift dat aantoont dat tegen de uitspraak geen gewoon rechtsmiddel werd aangewend of niet meer kan aangewend worden, noch een voorziening in cassatie werd ingesteld of niet meer kan ingesteld worden.

Rechtsbijstand.

Art. 14. De aanvragen tot rechtsbijstand mogen rechtstreeks verzonden worden tussen de Ministeries van Justitie van de twee Staten.

Vrijstelling van legalisatie.

Art. 15. De stukken die uitgaan van de rechterlijke autoriteiten van een der twee Staten en die voorzien zijn van hun zegel, evenals de stukken waarvan zij de zekerheid van dagtekening, de waarachtigheid van de handtekening of de eensluidendheid met het origineel bevestigen, zijn vrijgesteld van elke legalisatie, wanneer zij dienen overgelegd te worden op het grondgebied van de andere Staat.
In geval van ernstige twijfel wordt de authenticiteit van een stuk nagegaan door de Ministeries van Justitie.

Overmakingen inzake van akten van de burgerlijke stand.

Art. 16. De bevoegde overheden van ieder der twee Staten maken zonder kosten aan de bevoegde overheden van de andere Staat, op hun vraag en volgens het geval, de uitgiften of uittreksels over van elke akte van de burgerlijke stand, alsmede de getuigschriften van de burgerlijke stand. Zij maken ook de uitgiften over van uitspraken gewezen inzake burgerlijke stand wanneer deze stukken onderdanen betreffen van de verzoekende Staat en zij worden gevraagd voor een behoorlijk omschreven administratief belang. Deze stukken zijn vrijgesteld van elke legalisatie.

Titel II. Juridische informatie.

Uitwisseling van inlichtingen inzake wetgeving.

Art. 17. De Ministeries van Justitie delen elkaar wederzijds en op verzoek de inlichtingen mede over de wetten, de jurisprudentiële uitspraken betreffende een bijzonder punt evenals elke andere juridische informatie.

Uitwisseling van inlichtingen naar aanleiding van gerechtelijke procedures.

Art. 18. De Overeenkomstsluitende Staten nemen de verplichting op zich elkander, overeenkomstig de hiernavolgende bepalingen, inlichtingen te verstrekken over hun recht :

- op het gebied van het burgerlijk recht, het handelsrecht en het bestuursrecht, alsook op het gebied van de rechtsvordering in burgerlijke zaken, in handelszaken en in bestuurszaken en van de organisatie zowel van hun

gewone als van hun administratieve gerechten;

b) op het gebied van het zakelijk recht en het procesrecht, van de rechterlijke organisatie binnen het raam van het strafrecht, met inbegrip van het openbaar ministerie, alsmede op het gebied van het recht inzake de tenuitvoerlegging van strafmaatregelen.

Art. 19. Het verzoek om inlichtingen en het antwoord daarop worden overgemaakt door bemiddeling van de Ministeries van Justitie.

Art. 20. Een verzoek om inlichtingen moet uitgaan van een rechterlijke autoriteit of, wanneer het rechtsbijstand betreft, van de autoriteit die ermee belast is zich uit te spreken over het verlenen van deze bijstand.

Art. 21. In het verzoek om inlichtingen dienen de autoriteit van wie het uitgaat, alsmede de aard van de zaak te worden aangegeven. In het verzoek dienen zo nauwkeurig mogelijk de punten te worden omschreven, waarover inlichtingen betreffende het recht van de aangezochte Staat worden verlangd.

In het verzoek dienen tevens de feiten te worden genoemd die nodig zijn zowel voor een goed begrip ervan als voor het formuleren van een juist en nauwkeurig antwoord; afschriften van stukken kunnen eraan worden toegevoegd voor zover dat nodig is om de strekking van het verzoek te verduidelijken.

Het verzoek kan, bij wijze van aanvulling, betrekking hebben op punten betreffende andere gebieden dan die welke zijn genoemd in artikel 18, mits deze punten samenhangen met de hoofdpunten van het verzoek.

Art. 22. Het antwoord moet erop gericht zijn de autoriteit van wie het verzoek uitgaat, op objectieve wijze over het recht van de aangezochte Staat in te lichten. Het bevat, naar gelang het geval, de teksten van wetten en regelingen en van rechterlijke beslissingen. Het moet, in zoverre dit nodig wordt geoordeeld in het belang van een goede informatie van de aanvrager, vergezeld gaan van aanvullende documenten, zoals uittreksels uit wetenschappelijke werken en voorbereidende werkzaamheden. Het kan eventueel vergezeld gaan van een toelichting.

Art. 23. De in het antwoord vervatte inlichtingen binden de rechterlijke autoriteit van wie het verzoek uitging niet.

Art. 24. De aangezochte Staat kan weigeren aan het verzoek om inlichtingen gevolg te geven, indien zijn belangen geraakt worden door het geding naar aanleiding waarvan het verzoek is gedaan, of wanneer hij van oordeel is dat het antwoord inbreuk zou maken op zijn soevereiniteit of zijn veiligheid.

Art. 25. Het antwoord op een verzoek om inlichtingen moet zo spoedig mogelijk worden gegeven.

Indien evenwel de opstelling van het antwoord geruime tijd vergt, stelt het aangezochte Ministerie van Justitie het verzoekende Ministerie van Justitie daarvan in kennis en deelt, zo mogelijk, mede op welke datum het antwoord waarschijnlijk zal worden gegeven.

Art. 26. Aan het antwoord mogen geen heffingen of kosten, van welke aard ook, zijn verbonden.

Gemeenschappelijke bepalingen.

Art. 27. De Ministeries van Justitie voeren hun briefwisseling, in hun onderlinge betrekkingen, elk in hun eigen taal, en hun mededeling zal in voorkomend geval vergezeld gaan van een vertaling in de Franse taal.

De rogatoire commissies, de beslissingen houdende veroordeling tot de kosten van het geding, de andere stukken bedoeld in artikel 6, de stukken overgelegd tot staving van een aanvraag tot rechtsbijstand alsmede het verzoek om inlichtingen met de bijlagen bedoeld in Titel II, worden gesteld in de taal van de aangezochte Staat. Zo nodig gaan deze stukken vergezeld van een vertaling in de Franse taal, gemaakt door een daartoe bevoegd persoon.

De stukken waaruit de uitvoering van de rogatoire commissies blijkt, alsmede het antwoord op een verzoek om inlichtingen, worden in de Franse taal gesteld of gaan vergezeld van een vertaling in deze taal.

Art. 28. Deze Overeenkomst zal worden bekrachtigd overeenkomstig de grondwettelijke bepalingen die in elk van beide Overeenkomstsluitende Staten van kracht zijn.

Deze Overeenkomst zal in werking treden de eerste dag van de tweede maand volgend op de datum van de uitwisseling der bekrachtigingsoorkonden.

Deze Overeenkomst is afgesloten voor een onbepaalde duur.

Ieder van de twee Staten kan de Overeenkomst opzeggen door middel van een schriftelijke kennisgeving aan de andere Staat. Deze opzegging heeft uitwerking een jaar na de datum van verzending.

Ten blijke waarvan de onderscheiden gevolmachtigden deze Overeenkomst hebben getekend en er hun zegel hebben op aangebracht.

Gedaan te Rabat op 30 april 1981, in twee originele exemplaren, ieder in het Arabisch, het Frans en het Nederlands, de drie teksten zijnde gelijkelijk authentiek.

NOTA : Door de uitwisseling van bekrachtigingsoorkonden voorzien in artikel 28, lid 1, heeft plaats gehad in Brussel, op 13 december 1983, zal deze overeenkomst in werking treden op 1 februari 1984, overeenkomstig de bepalingen van artikel 28, lid 2.

**PROTOCOLE D'ACCORD DU 29 AVRIL 1981
INSTITUANT UNE COMMISSION CONSULTATIVE BELGO-MAROCAINE EN MATIERE CIVILE**

Le Gouvernement du Royaume du Maroc

d'une part,

Le Gouvernement du Royaume de Belgique

d'autre part,

Désireux de consolider leurs relations dans le domaine judiciaire et de promouvoir l'information juridique réciproque en matière civile,

Soucieux d'assurer une meilleure coopération entre les deux Etats dans le domaine civil,

Sont convenus de ce qui suit :

Article Premier : Il est créé une Commission mixte consultative composée de représentants des ministères des Affaires Etrangère et de la Justice de chacun des deux Etats.

Chacun des deux Gouvernements pourra leur adjoindre toute personne en raison de sa compétence dans les matières soumises aux délibérations de la Commission.

Article 2 : La Commission est chargée :

1°/ de soumettre aux deux Gouvernements toute proposition de nature à faciliter le règlement de questions qui, dans les relations entre les deux Etats, peuvent créer des difficultés en matière civile et en particulier, dans le domaine de l'état et de la capacité des personnes et du droit de la famille ;

2°/ de contribuer à l'information juridique en cette matière ;

3°/ de faire toute suggestion de nature à faciliter l'application des conventions en vigueur entre les deux pays en matière civile.

Elle peut en outre connaître de cas individuels en vue d'aboutir à leur règlement amiable.

Article 3 : La Commission se réunit alternativement à RABAT et à BRUXELLES au moins une fois par an ou à la demande de l'un ou l'autre Gouvernement à la date arrêtée de commun accord.

Article 4 : Les recommandations et les décisions adoptées par la Commission seront consignées dans les procès-verbaux des réunions.

Article 5 : Le présent accord entre en vigueur à la date de sa signature.

**PROTOCOLAKKOORD VAN 29 APRIL 1981
TOT OPRICHTING VAN EEN BELGISCH-MAROKKAANSE ADVIESCOMMISSIE IN
BURGELIJKE ZAKEN**

De regering van het Koninkrijk Marokko

enerzijds,

De regering van het Koninkrijk België

anderzijds,

Zijn, met het oog op de versterking van hun gerechtelijke relaties en de bevordering van de wederzijdse juridische informatie in burgerlijke zaken,

En, met het oog op een betere samenwerking tussen beide Staten op burgerlijk gebied,

Het volgende overeengekomen:

Artike 1: Er wordt een gemengde Adviescommissie opgericht, samengesteld uit vertegenwoordigers van de Ministeries van Buitenlandse Zaken en Justitie van elk van beide Staten.

Elk van beide regeringen zal, omwille van hun specifieke deskundigheid in de ter bespreking aan de Commissie voorgelegde materies, alle bijkomende personen aan deze vertegenwoordigers kunnen toewijzen.

Artike 2: De Commissie heeft als opdracht:

1° alle voorstellen aan beide regeringen te formuleren met het oog op de vergemakkelijking van aangelegenheden die, wat de relaties tussen beide Staten betreft, moeilijkheden kunnen stellen in burgerlijke aangelegenheden, en meer in het bijzonder op gebied van de staat en bekwaamheid van de personen en het familierecht.

2° bij te dragen tot de gerechtelijke informatie ter zake.

3° alle voorstellen te formuleren met het oog op de vergemakkelijking van de toepassing van de Overeenkomsten die in burgerlijke zaken tussen beide landen van kracht zijn.

De Commissie kan bovendien kennis nemen van individuele gevallen teneinde deze in der minne te regelen.

Artikel 3: De Commissie vergadert afwisselend te RABAT en te BRUSSEL, en dit minstens één maal jaarlijks of op vraag van één van beide regeringen. De data voor deze vergaderingen worden in onderling akkoord vastgelegd.

Artikel 4: De aanbevelingen en beslissingen die door de Commissie worden bekrachtigd, worden in de processen-verbaal van de vergaderingen opgenomen.

Artikel 5: Dit akkoord treedt in werking op de datum van ondertekening.